

Απόφαση ΕΠΑ: 22/2014

Αρ. Φακέλου 11.17.009.21

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2008 ΚΑΙ 2014

Καταγγελία της εταιρείας Andreas Alexandrou Accessories Ltd εναντίον του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:

κα. Λουκία Χριστοδούλου,	Πρόεδρος
κα. Ελένη Καραολή,	Μέλος
κ. Ανδρέας Καρύδης,	Μέλος
κ. Χάρης Παστελλής,	Μέλος
κ. Χρίστος Τσίγκης,	Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 24 Απριλίου 2014

ΑΠΟΦΑΣΗ

Αντικείμενο της παρούσας υπόθεσης είναι η καταγγελία της εταιρείας Andreas Alexandrou Accessories Ltd (εφεξής «καταγγέλλουσα») που υποβλήθηκε στην Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (στο εξής η «Επιτροπή») την 13/7/2009 και αφορούσε κατ' ισχυρισμό παραβάσεις του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 (Νόμος Αριθμός 13(Ι)/2008), ως ίσχυε τότε, (εφεξής «ο Νόμος») από μέρος του καταγγελλόμενου Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (εφεξής το «ΤΤΥ»).

1. Ιστορικό

Η Επιτροπή σε συνεδρία της ημερομηνίας 25 Ιουνίου 2013, αφού εξέτασε το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου και ειδικότερα της καταγγελίας ημερομηνίας 13/7/2009 και της μετέπειτα επιστολής της καταγγέλλουσας ημερομηνίας 26/8/2009,

αποφάσισε ομόφωνα να προχωρήσει στην αποδοχή, έγκριση και υιοθέτηση της απόφασης της Επιτροπής ημερομηνίας 14 Φεβρουαρίου 2012 για τη διεξαγωγή έρευνας της καταγγελίας και να δώσει οδηγίες στην Υπηρεσία για διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις που περιέχονται στην καταγγελία και υποβολή σχετικού σημειώματος.

Ακολούθως, η Επιτροπή στη συνεδρία της ημερομηνίας 10/3/2014, αφού εξέτασε το σημείωμα της Υπηρεσίας ημερομηνίας 24/2/2014 σε συνάρτηση με το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου κατέληξε στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι δεν έχει στοιχειοθετηθεί επιθετική τιμολόγηση ή / και κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου ποσοτικές εκπτώσεις στη βάση των στοιχείων που έχουν αποσταλεί. Η Επιτροπή αποφάσισε παράλληλα να κοινοποιήσει στην καταγγέλλουσα το προκαταρκτικό της συμπέρασμα, δίδοντας της χρονικό περιθώριο (21 ημερών) να θέσει εγγράφως τυχόν απόψεις και θέσεις της επί τούτου.

Η Επιτροπή κοινοποίησε τα προκαταρκτικά της συμπεράσματά στην καταγγέλλουσα εταιρεία με σχετική επιστολή ημερομηνίας 28/3/2014, δίδοντας της τη δυνατότητα να θέσει εγγράφως τις απόψεις της εντός είκοσι μιας (21) ημερών από την ημερομηνία της επιστολής.

Η προθεσμία των είκοσι μία (21) ημερών παρήλθε χωρίς η καταγγέλλουσα εταιρεία να προχωρήσει με την κατάθεση των απόψεων της επί των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της Επιτροπής.

Η Επιτροπή συνεκτιμώντας τα γεγονότα που συνθέτουν την υπό αναφορά καταγγελία, επικέντρωσε την προσοχή της στα ακόλουθα:

2. Εμπλεκόμενα Μέρη

Η εταιρεία Andreas Alexandrou Accessories Ltd είναι εταιρεία που δραστηριοποιείται στη διανομή διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, αδειοδοτημένη από το Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείου (στο εξής το «ΓΕΡΗΕΤ») με την άδεια υπ' αριθμό 1/2009. Η Γενική Εξουσιοδότηση που είχε εξασφαλίσει από το ΓΕΡΗΕΤ είχε ισχύ πέντε έτη και αφορούσε εθνική κάλυψη. Η καταγγέλλουσα, αρχικά με την επιστολή της ημερομηνίας 13/7/2009 είχε δηλώσει ότι καλύπτει με τις υπηρεσίες της ολόκληρη την ελεύθερη Κύπρο, ακολούθως με την επιστολή της ημερομηνίας 26/2/2010, δήλωσε ότι κατά το 2009 με τις υπηρεσίες της κάλυπτε την πόλη της Λεμεσού, την πόλη της Πάφου και τα γύρω χωριά της Πάφου.

Το Κυπριακό Ταχυδρομείο λειτουργεί στη βάση του περί Ταχυδρομείου Νόμου Κεφ. 303 από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας¹, και έχει την ευθύνη της οργάνωσης, λειτουργίας και προσφοράς ταχυδρομικών υπηρεσιών σε όλη την επικράτεια της Δημοκρατίας και στις χώρες του εξωτερικού. Το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αναφερόμενο ως το Κυπριακό Ταχυδρομείο είναι ο καθολικός παροχέας ταχυδρομικών υπηρεσιών και είναι αδειοδοτημένο με την υπ' αριθμό άδεια 1/2004 για την παροχή υπηρεσιών καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας (όπως αυτή αναλύεται στο άρθρο 122 του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων Νόμου 2004 Αρ. 112(Ι)/2004) και με την άδεια υπ' αριθμό 9/2004 για την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών εκτός πεδίου καθολικής υπηρεσίας, υπηρεσιών παράδοσης διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, υπηρεσιών διεθνών ταχυμεταφορών (υπηρεσία κατεπειγόντων) και υπηρεσιών ενοικίασης ταχυδρομικών θυρίδων.

3. Αντικείμενο καταγγελίας

Η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι το ΤΤΥ παραβιάζει τις διατάξεις του Νόμου ως αποτέλεσμα των τιμών που χρεώνει για τις υπηρεσίες παράδοσης διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, οι οποίες είναι αποτέλεσμα διεπιδότησης της υπηρεσίας από την καθολική ταχυδρομική υπηρεσία. Συγκεκριμένα, ισχυρίζεται ότι υπηρεσίες παράδοσης διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση δεν αντιμετωπίζονται ως μια ξεχωριστή υπηρεσία, αλλά αντίθετα ο ταχυδρόμος διανέμει διαφημιστικά αντικείμενα χωρίς διεύθυνση ταυτόχρονα με το επιστολικό ταχυδρομείο.

Επίσης, η καταγγέλλουσα εταιρεία ισχυρίζεται ότι το ΤΤΥ προσεγγίζει πελάτες της και τους δίνει προσφορές που είναι αδύνατον για την ίδια να ανταγωνιστεί, ενώ συγκεκριμένα, αναφέρει τα ακόλουθα:

«α) Οι τιμές που προσφέρει στο ευρύ κοινό και σε υφιστάμενους πελάτες μας είναι κατά πολύ κατώτερες από τις δικές μας. [...]

β) Οι ταχυδρομικές υπηρεσίες προσφέρουν διαφημιστικό υλικό με λιγότερο κόστος αφού με τη διανομή της αλληλογραφίας διανέμουν και τα σχετικά διαφημιστικά έντυπα.

¹ Τα πλείστα άρθρα του Νόμου έχουν καταργηθεί από τον Περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο του 2004.

γ) Οι ταχυδρομικές υπηρεσίες διανέμουν διαφημιστικό υλικό σε υφιστάμενους πελάτες μας, στο ευρύ κοινό αλλά και προς όφελος υφιστάμενων πελατών μας με πολύ χαμηλότερες τιμές με αποτέλεσμα να πλήττεται καίρια η δυνατότητα να ανταγωνιστούμε τις ταχυδρομικές υπηρεσίες.

δ) Οι ταχυδρομικές υπηρεσίες δεν καταβάλλουν Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, με αποτέλεσμα το κόστος υπηρεσιών να είναι αναλόγως χαμηλότερο.

ε) Διανέμουν σε υφιστάμενους πελάτες μας και στο ευρύ κοινό καταστάσεις με τις προσφερόμενες υπηρεσίες και τα σχετικά τέλη με αποτέλεσμα να έχουμε απώλεια υφιστάμενων πελατών.

[...]

Η εταιρεία μας από τα πιο πάνω γεγονότα έχει επηρεαστεί δυσμενώς με την απώλεια των υφιστάμενων τουλάχιστον πελατών μας και μόνο κατά το τελευταίο εξάμηνο ο κύκλος εργασιών έχει σημειώσει πτώση της τάξης των €10.000- σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.»

4. Προκαταρκτικά θέματα

Η Επιτροπή αναφορικά με τον ισχυρισμό της καταγγέλλουσας ότι το ΤΤΥ δεν πληρώνει Φ.Π.Α για τις υπηρεσίες που προσφέρει σε αντίθεση με την ίδια, επισημαίνει ότι το ΤΤΥ σε επιστολή του ημερομηνίας 12/3/2010 αναφέρει ότι δεν καταβάλει ΦΠΑ για τις υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία περί ΦΠΑ Νόμος 95(Ι)/2000, Παράρτημα VII άρθρο 26 και Παράρτημα ΙΧ άρθρο 31. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν θα προβεί σε περαιτέρω εξέταση του ζητήματος στα πλαίσια της εξέτασης της παρούσας καταγγελίας εφόσον το καταγγεληθέν ζήτημα αποτελεί ζήτημα το οποίο δεν μπορεί να εξεταστεί στα πλαίσια αυτής, καθότι αποτελεί νομοθετική ρύθμιση και η Επιτροπή, ως διοικητικό όργανο, δεν έχει αρμοδιότητα και εξουσία ελέγχου της νομιμότητας της υπό αναφορά πρόνοιας.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο ουσιώδης χρόνος εξέτασης της καταγγελίας είναι το 2009, οπότε και υποβλήθηκε η παρούσα καταγγελία και ο χρόνος κατά τον οποίο η καταγγέλλουσα εταιρεία απέκτησε από το ΓΕΡΗΕΤ την απαιτούμενη άδεια ώστε να είναι σε θέση να παρέχει υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω υποχρέωση για εξασφάλιση άδειας από τον

ΕΡΗΕΤ έληξε στις 9 Οκτωβρίου 2009, ημερομηνία κατά την οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας η Απόφαση του ΕΡΗΕΤ (ΚΔΠ 340/2009).

Η Επιτροπή προχώρησε στην εξέταση του έννομου συμφέροντος της καταγγέλλουσας εταιρείας για υποβολή καταγγελίας στη βάση του άρθρου 35 (1) και (2) του Νόμου.

Στην προκειμένη περίπτωση, η καταγγέλλουσα εταιρεία έχει έννομο συμφέρον να υποβάλει την υπό εξέταση καταγγελία καθότι, ως ισχυρίζεται, πλήττεται από αθέμιτες πρακτικές στον τομέα τον οποίο δραστηριοποιείται. Ως οι ισχυρισμοί της καταγγέλλουσας εταιρείας, η οποία κατά το 2009 δραστηριοποιείται στην διανομή φυλλαδίων/ αντικειμένων χωρίς διεύθυνση ως εταιρεία παροχής υπηρεσιών παράδοσης διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση δεόντως αδειοδοτημένη από το ΓΕΡΗΕΤ, λόγω της αθέμιτης τιμολόγησης του ΤΤΥ καθώς και των πρακτικών που ακολουθεί εκμεταλλευόμενο τη θέση του, έχει υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη καθότι έχουν μειωθεί οι πελάτες της και/ή έχει απωλέσει πελάτες και/ή δεν είναι σε θέση να αποκτήσει νέους πελάτες και/ή έχει τεθεί σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση στην Κυπριακή Αγορά.

Η Επιτροπή, πριν προχωρήσει στην εξέταση και ανάλυση της αγοράς και των ισχυριζόμενων παραβάσεων, εξέτασε τα στοιχεία της έρευνας και τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υπόθεσης, τα οποία και καταγράφει συνοπτικά πιο κάτω.

Αναφορικά με την τιμολογιακή πολιτική του ΤΤΥ, η Επιτροπή σημείωσε ότι περί το 2002, το Υπουργικό Συμβούλιο ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται στη βάση του περί Ταχυδρομείων Νόμο κεφ. 303, εξέδωσε το Διάταγμα περί Ταχυδρομείων (Ταχυδρομικά Τέλη) Διάταγμα του 2002 (Κ.Δ.Π. 617/2002) με το οποίο καθόρισε τα ταχυδρομικά τέλη για τα ταχυδρομικά αντικείμενα που ταχυδρομούνται από το κοινό ή για κάθε ειδική περίπτωση προσφοράς υπηρεσίας. Το εν λόγω Διάταγμα τέθηκε σε ισχύ την 1/1/2003.

Τα τέλη για την παράδοση αντικειμένων χωρίς Διεύθυνση σύμφωνα με το ως άνω Διάταγμα είχαν ως ακολούθως:

Τέλη σύμφωνα με Διάταγμα 2002 (Κ.Δ.Π.617/2002)

Για παράδοση μέσω Ιδιωτικών Ταχυδρομικών Θυρίδων και Θυρίδων συναλλαγής με το κοινό:	
	£
- Για βάρος μέχρι 50γρ	0,02
- Για βάρος πάνω από 50γρ μέχρι 100γρ	0,03
- Για βάρος πάνω από 100γρ, μέχρι 250γρ.	0,05
- Για βάρος πάνω από 250γρ. μέχρι 500γρ.	0,10
Για κατ' οίκον παράδοση	
	£
Για βάρος μέχρι 50γρ	0,03
Για βάρος πάνω από 50γρ μέχρι 100γρ	0,05

Στις 17/3/2006 ο Διευθυντής του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το άρθρο 11 του περί Ταχυδρομείων Νόμος, δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας γνωστοποίηση για αναθεώρηση των πιο πάνω λιανικών τελών ως ακολούθως:

Τέλη ΤΤΥ 2006

Για παράδοση μέσω Ιδιωτικών Ταχυδρομικών Θυρίδων και Θυρίδων συναλλαγής με το κοινό:	
	£
- Για βάρος μέχρι 50γρ:	0,02
- Για βάρος πάνω από 50γρ μέχρι 100γρ:	0,03
- Για βάρος πάνω από 100γρ, μέχρι 250γρ.:	0,05
- Για βάρος πάνω από 250γρ. μέχρι 500γρ.:	0,10
- Για βάρος πάνω από 500γρ μέχρι 1000γρ:	0,15
Για κατ'οίκον παράδοση:	
	£
- Για βάρος μέχρι 50γρ:	0,025
- Για βάρος πάνω από 50γρ μέχρι 100γρ:	0,05
- Για βάρος πάνω από 100γρ μέχρι 250γρ:	0,07

Για τις πιο πάνω τιμές παραχωρούνται και οι εξής εκπτώσεις:	
-Για ταχυδρόμηση 10.000-50.000 αντικείμενα:	10%
-Για ταχυδρόμηση 50.001-100.000 αντικείμενα:	20%
-Για ταχυδρόμηση πάνω από 100.000 αντικείμενα:	25%
-Για συνολική ταχυδρόμηση πάνω από 1.000.000 αντικείμενα το χρόνο:	πρόσθετη έκπτωση 5% επί των πληρωθέντων ποσών

Τα πιο πάνω τέλη κοινοποιήθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών και στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 9/3/2006. Από την επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών αξίζει να σημειωθούν οι λόγοι για τους οποίους αποφάσισε την αναθεώρηση των πιο πάνω τελών, οι οποίοι έχουν ως ακολούθως:

{...}^{*}

Αναφορικά με τις αλλαγές στις τιμολογήσεις που επήλθαν το 2006 το ΤΤΥ αναφέρει:
{...}

Η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της στα στοιχεία που αναφέρονται στο σημείωμα της Υπηρεσίας αναφορικά με τις τότε συνθήκες της αγοράς, ήτοι τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη διανομή διαφημιστικών φυλλαδίων χωρίς διεύθυνση κατά το 2009, την τιμολογιακή πολιτική της κάθε επιχείρησης και του ΤΥΠ και τον τρόπο δραστηριοποίησής τους στην αγορά. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας οι εν λόγω εταιρείες ήταν οι Andreas Alexandrou Accessories Ltd, η Direct Way Promo Ltd, η QuickTime Ltd, η B & M Promocion Ltd, η Enigma Advertising & Design, η επιχείρηση EPMHΣ, η Pars Payk Flyer Distribution Ltd και η MC Prompt Promotion House Ltd.

Η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της σε σχετικό συγκριτικό πίνακα με τις τιμές των εταιρειών που δραστηριοποιούνταν κατά το 2009:

* Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στη συνέχεια καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο. Ενδεικτικό της απάλειψης είναι το σύμβολο {...}.

Επιχείρηση	Τιμές κατά το 2009 €
ΤΤΥ	0,03 - 0,26 αναλόγως βάρους και ποσότητας
{...}	0,06 -0,045 αναλόγως ποσότητας
{...}	{0,015 – 0,035} ^{**}
{...}	{0,022- 0,050} αναλόγως της ποσότητας
{...}	{0,022 – 0,048}
{...}	{0,015 – 0,035}
{...}	{0,025 – 0,045}
{...}	{0,015- 0,040}
{...}	{0,040-0,060}

Η Επιτροπή επισήμανε περαιτέρω το γεγονός ρύθμισης του κόστους για τις καθολικές υπηρεσίες από το ΓΕΡΗΕΤ. Ειδικότερα, με βάση τον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων Νόμο 2004 (στο εξής ο «Νόμος 112(Ι)/2004»²), ο ΕΡΗΕΤ έχει εκδώσει σειρά Κανονιστικών Διοικητικών Πράξεων και αποφάσεων με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών, όπως η υποχρέωση του καθολικού παροχέα ήτοι του Κυπριακού Ταχυδρομείου, για λογιστικό διαχωρισμό μεταξύ των υπηρεσιών που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ως καθολικού παροχέα και των μη κατ' αποκλειστικότητα υπηρεσιών.³ Η Επιτροπή θεώρησε σχετικό το άρθρο 5 του Διατάγματος του 2005 (Κ.Δ.Π. 434/2005), το οποίο προβλέπει τα ακόλουθα:

«5. (1) Ο παροχέας καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας οφείλει να διατηρεί ξεχωριστούς λογαριασμούς εφαρμόζοντας τα κατά καιρούς διεθνή λογιστικά πρότυπα στα εσωτερικά λογιστικά συστήματα, τουλάχιστον για κάθε αποκλειστική υπηρεσία, αφενός, και για τις μη αποκλειστικές υπηρεσίες αφετέρου.

^{**} Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που εμφανίζονται υπό μορφή κλίμακας τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στη συνέχεια, αποκαλύπτονται με αυτόν τον τρόπο προς υποβοήθηση της καταγγέλλουσας εταιρείας στην ανάγνωση του προκαταρκτικού σκεπτικού της Επιτροπής λόγω του ότι τα πραγματικά στοιχεία καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο.

² Επισημαίνεται ότι οι αναφορές στον εν λόγω Νόμο 112(Ι)/2004 αφορούν μόνο το βασικό νόμο και τις τροποποιήσεις αυτού έως και το 2009, έτος το οποίο αφορά η παρούσα καταγγελία.

³ Περί Καθορισμού των Λογιστικών Συστημάτων, ρυθμίσεως του κόστους παροχέα Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας και της ίδρυσης, Λειτουργίας και Διαχείρισης Ταμείου Αποζημιώσεων Διάταγμα του 2005, Κ.Δ.Π. 434/2005

(2) Οι λογαριασμοί για τις μη αποκλειστικές υπηρεσίες οφείλουν να διαχωρίζονται με σαφήνεια σε λογαριασμούς που ανήκουν σε υπηρεσίες που είναι μέρος της καθολικής υπηρεσίας και σε υπηρεσίες που δεν είναι μέρος. Τέτοια εσωτερικά λογιστικά συστήματα οφείλουν να λειτουργούν βάσει της αρχής της συνέπειας καθώς και να ευθυγραμμίζονται αντικειμενικά με τις αρχές του αποτελεσματικού κόστους καθώς επίσης με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

(3) Απαγορεύονται οι διασταυρούμενες επιδοτήσεις των καθολικών υπηρεσιών εκτός της αποκλειστικής υπηρεσίας από έσοδα προερχόμενα από αποκλειστική υπηρεσία, εκτός αν αποδεικνύεται ότι είναι απολύτως απαραίτητες για την εκπλήρωση ειδικών υποχρεώσεων καθολικής υπηρεσίας που επιβάλλονται στον ανταγωνιστικό τομέα.»

Η Επιτροπή σημείωσε ότι, το ΤΤΥ έχει παραβιάσει τις υποχρεώσεις που του έχουν επιβληθεί δυνάμει του Διατάγματος Κ.Δ.Π 434/2005 αναφορικά με τη λειτουργία λογιστικού/κοστολογικού συστήματος, το οποίο επιτρέπει την πλήρη καταναμετημένη κοστολόγηση κατά υπηρεσία, προϊόν, διαδικασία και δραστηριότητα. Το σύστημα σύμφωνα με τη σχετική υποχρέωση του ΤΤΥ, ενώ θα έπρεπε να βρίσκεται σε λειτουργία το 2006, εντούτοις τέθηκε σε λειτουργία την 1 Ιανουαρίου 2007. Επίσης, οι έλεγχοι των οικονομικών καταστάσεων δεν ολοκληρώνονταν εντός των σχετικών πλαισίων, ως οι υποχρεώσεις του ΤΤΥ, θέμα που απασχόλησε και το ΓΕΡΗΕΤ το οποίο επέβαλε σχετική κύρωση για παραβίαση των υποχρεώσεων του που απορρέουν από το σχετικό Διάταγμα.

Τελικώς, μετά από την απόφαση της Επιτροπής με αριθμό 35/2012 και ημερομηνίας 29/8/2012 για παράλειψη ή/και άρνηση παροχής των αιτούμενων από την Επιτροπή στοιχείων για σκοπούς πλήρους διερεύνησης της υπόθεσης, τον Φεβρουάριο του 2013 το ΤΤΥ ολοκλήρωσε τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το 2009, στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν από την Υπηρεσία για την εξέταση της παρούσας καταγγελίας.

Αναφορικά με την παρούσα καταγγελία και τις κατ' ισχυρισμό παραβάσεις, η Επιτροπή επισημαίνει τα ακόλουθα αναφορικά με την πιθανολογούμενη παράβαση του άρθρου 6(1) του Νόμου, υπό το πρίσμα του οποίου γίνεται η εξέταση της παρούσας καταγγελίας.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι το άρθρο 2 του Νόμου ορίζει ως «επιχείρηση» κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες, ανεξάρτητα αν οι δραστηριότητες του είναι κερδοσκοπικές ή όχι.

Καθοδηγητική κρίνεται η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής το «Δ.Ε.Ε.»), όπου αναφέρεται ότι η έννοια επιχείρηση, στο πλαίσιο του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνει *«κάθε οντότητα που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες»*, ανεξάρτητα από τη νομική της υπόσταση και τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται⁴. Επιπλέον, η Επιτροπή σημείωσε ότι το ΔΕΕ έχει αποφανθεί ότι ο όρος *«οικονομικής φύσεως δραστηριότητα»* εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε δραστηριότητα που έχει σχέση με την προσφορά αγαθών και/ή υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που το διέπει και τον τρόπο της χρηματοδότησης του, και η οικονομική δραστηριότητα συνίσταται σε κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά.⁵

Το ΤΤΥ έχει την ευθύνη της οργάνωσης, λειτουργίας και προσφοράς ταχυδρομικών υπηρεσιών σε όλη την επικράτεια της Δημοκρατίας και στις χώρες του εξωτερικού. Είναι ο καθολικός παροχέας ταχυδρομικών υπηρεσιών και είναι αδειοδοτημένο για την παροχή υπηρεσιών καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας και για την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών εκτός πεδίου καθολικής υπηρεσίας, υπηρεσιών παράδοσης διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, υπηρεσιών διεθνών ταχυμεταφορών (υπηρεσία κατεπειγόντων) και υπηρεσιών ενοικίασης ταχυδρομικών θυρίδων.

Ο Διευθυντής του ΤΤΥ καθορίζει τέλη και τιμές αναφορικά με τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, οι οποίες δεν αποτελούν μέρος της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας, κατά τα διαλαμβανόμενα στον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων Νόμου του 2004 και κάθε άλλη υπηρεσία ή εργασία ή επιχείρηση που δύναται να αποφασίσει ο Διευθυντής.

Συνεπώς, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το ΤΤΥ συνιστά επιχείρηση καθότι ασκεί οικονομικές ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες προσφέροντας υπηρεσίες έναντι αμοιβής, ανεξάρτητα του εάν οι δραστηριότητες του είναι κερδοσκοπικές ή όχι.

⁴ Υπόθεση C-41/90, Hofner & Elser v. Macrotron, [1991] ECR I-1979; Υπόθεση 170/83, Hydrotherm v. Compact, [1984] ECR 2999.

⁵ Ibid.

5. Σχετική Αγορά

Αναφορικά με την εφαρμογή του άρθρου 6(1) του Νόμου, απαραίτητο στοιχείο είναι η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης της επιχείρησης. Ως εκ τούτου, για να εξακριβωθεί τούτο, η Επιτροπή προχωρεί πιο κάτω στον ορισμό της σχετικής αγοράς.

Η παρούσα υπόθεση αφορά την αγορά διανομής διαφημιστικών φυλλαδίων χωρίς διεύθυνση, καθώς και τη συμπεριφορά του ΤΤΥ, το οποίο ασχολείται με την παροχή και των καθολικών υπηρεσιών, κατά τη δραστηριοποίησή του στην εν λόγω αγορά. Προς τούτο, η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της στους δύο αυτούς τομείς δραστηριοποίησης του ΤΤΥ και των επιχειρήσεων.

5.1. Σχετική Αγορά Υπηρεσιών

Καθολική Υπηρεσία

Η Επιτροπή έκρινε ως καθοδηγητική σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπου αναφέρεται ότι για σκοπούς εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή/και τις υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται, ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται.⁶

Η Επιτροπή σημείωσε ότι σύμφωνα με το Νόμο 112(Ι)/2004 «ταχυδρομικές υπηρεσίες» σημαίνει τις υπηρεσίες μεταφοράς ταχυδρομικών αντικειμένων από ένα μέρος σε άλλο, περιλαμβανομένης της παραλαβής, περισυλλογής, διαλογής και διανομής τέτοιων αντικειμένων.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η καθολική υπηρεσία αφορά την προσφορά μιας ελάχιστης δέσμης ταχυδρομικών υπηρεσιών που συνίσταται σε: (α) περισυλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή αντικειμένων αλληλογραφίας βάρους μέχρι 2kg, (β) περισυλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή ταχυδρομικών αντικειμένων (δεμάτων) βάρους μέχρι 20Kg και (γ) παροχή ταχυδρομικής υπηρεσίας συστημένων και ασφαλισμένων ταχυδρομικών αντικειμένων.

Επίσης, η Επιτροπή σημείωσε ότι το ταχυδρομείο παρέχει υπηρεσίες σε επιχειρήσεις στα πλαίσια παροχής του επιστολικού ταχυδρομείου. Σε αυτές τις υπηρεσίες

⁶ Βλ. Ανακοίνωση Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, ΕΕ C 372 της 3.12.1997.

περιλαμβάνεται και η αποστολή επιστολών, ταχυδρομικών δελταρίων και εντύπων. Στα πλαίσια αυτής της εργασίας επιχειρήσεις δυνατό να επιλέγουν να αποστείλουν τα διαφημιστικά τους αντικείμενα σε συγκεκριμένους ταχυδρομικούς κώδικες και όχι γενικότερα χωρίς διεύθυνση.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομόφωνα κατέληξε ότι στην παρούσα υπόθεση και στη βάση του αντικειμένου της καταγγελίας ως η πρώτη σχετική αγορά ορίζεται η καθολική υπηρεσία που παρέχεται από το ΤΤΥ εφόσον στη βάση αυτού του κρατικού μονοπωλίου το ΤΤΥ ανέπτυξε το υφιστάμενο δίκτυο το οποίο χρησιμοποιεί για την παροχή των υπηρεσιών.

Διανομή διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση

Η Επιτροπή σημείωσε ότι σύμφωνα με το Νόμο 112(Ι)/2004 οι ταχυδρομικές υπηρεσίες μπορούν να διαχωριστούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, αυτής των καθολικών υπηρεσιών την αποκλειστικότητα των οποίων έχει το Κυπριακό Ταχυδρομείο και αυτής των υπηρεσιών εκτός του πεδίου καθολικής υπηρεσίας.

Η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της στην αγορά διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, η οποία αποτελεί υπηρεσία εκτός του πεδίου καθολικής υπηρεσίας, λόγω του ότι η καταγγελία αφορά αυτή την αγορά.

Από τα στοιχεία ενώπιον της Επιτροπής διαφαίνεται ότι τόσο η καταγγέλλουσα εταιρεία Andreas Alexandrou Accessories όσο και το ΤΤΥ κατά το 2009 ήταν κάτοχοι άδειας για την παροχή της υπηρεσίας Διαφημιστικών Αντικειμένων Χωρίς Διεύθυνση.

Επίσης, η Επιτροπή σημείωσε ότι «διαφημιστικό αντικείμενο» αποτελεί μια ανακοίνωση που συνίσταται αποκλειστικά σε υλικό που αφορά αγγελίες, προώθηση πωλήσεων, ή διαφήμιση και περιέχει τυποποιημένο μήνυμα, δεν περιέχει τη διεύθυνση, το όνομα και τον ατομικό κωδικό του παραλήπτη και η οποία αποστέλλεται σε σημαντικό αριθμό παραληπτών. Η υπηρεσία διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση αποτελούσε κατά το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα του 2009 υπηρεσία η οποία μπορούσε να παρέχεται από οποιαδήποτε άλλη εταιρεία μετά από την εξασφάλιση Γενικής Εξουσιοδότησης από το ΓΕΡΗΕΤ.

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετική με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στον ταχυδρομικό τομέα και σχετικά με την εκτίμηση ορισμένων κρατικών μέτρων στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, η οποία

κρίθηκε από την Επιτροπή ως καθοδηγητική: «*Διαφημιστικό ταχυδρομείο καλύπτεται από τον ορισμό των αντικειμένων αλληλογραφίας. Ωστόσο, η διαφήμιση δια ταχυδρομείου δεν περιέχει γνήσια προσωπικά μηνύματα. Η εν λόγω μορφή ταχυδρομείου εξυπηρετεί τις ανάγκες συγκεκριμένων φορέων για υπηρεσίες εμπορικής επικοινωνίας, ως συμπλήρωμα της διαφήμισης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Επιπλέον, οι αποστολείς διαφημιστικού ταχυδρομείου δεν απαιτούν απαραίτητα τον ίδιο σύντομο χρόνο παράδοσης, σε τιμές επιστολών πρώτης κατηγορίας που ζητούν οι πελάτες των υπηρεσιών στην αγορά που αναφέρεται ανωτέρω. Το γεγονός ότι και οι δύο αυτές υπηρεσίες δεν είναι πάντα άμεσα εναλλάξιμες υποδηλώνει την ενδεχόμενη ύπαρξη ξεχωριστών αγορών.*»⁷.

Η Επιτροπή, επίσης, σημείωσε τη θέση της καταγγέλλουσας εταιρείας σε ό,τι αφορά τη διανομή αντικειμένων χωρίς διεύθυνση όπου ανέφερε ότι: «*Υποκατάστατα των σχετικών προϊόντων είναι κυρίως η διαφήμιση μέσω της τηλεόρασης, ραδιοφώνου, περιοδικών, διαφημιστικών πινακίδων, πανό, αποστολή μηνυμάτων sms κλπ.*». Εντούτοις, η Επιτροπή κατέληξε ότι δεν διαφαίνεται είτε από την πλευρά της ζήτησης είτε από την πλευρά της προσφοράς (demand and supply) οι πιο πάνω υπηρεσίες να αποτελούν υποκατάστατα της διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή σημείωσε ότι η αγορά διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση απαιτεί την επίσκεψη σε κάθε κατοικία/ επιχείρηση/ διεύθυνση και μπορεί να απευθύνεται σε μερίδα των καταναλωτών (π.χ. πόλη της Λεμεσού). Επίσης, επιλογές διαφήμισης όπως αυτές καταγράφονται στις θέσεις της καταγγέλλουσας εταιρείας ενδεχομένως να αυξάνουν το κόστος για τις επιχειρήσεις, ενώ δεν υπάρχει εγγύηση ότι η διαφήμιση θα γίνει γνωστή σε όλο το κοινό στο οποίο η επιχείρηση επιθυμεί να απευθυνθεί. Επίσης, αν και η διανομή διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση ενδεχομένως να αποτελεί, για κάποια μερίδα διαφημιστών, εναλλακτική λύση άλλων μορφών διαφήμισης, επισημαίνεται ότι οι συνθήκες που επικρατούν καθώς και τα χαρακτηριστικά της αγοράς διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση την καθιστούν ξεχωριστή σχετική αγορά υπηρεσιών.

⁷ Βλέπε Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετική με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στον ταχυδρομικό τομέα και σχετικά με την εκτίμηση ορισμένων κρατικών μέτρων στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, Επίσημη Εφημερίδα C39 της 6/2/1998 σελ 2-18, παρ. 2.3.

Περαιτέρω η Επιτροπή έκρινε ως καθοδηγητικές, αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁸ σύμφωνα με τις οποίες η αποστολή αντικειμένων χωρίς διεύθυνση δύναται να αποτελεί διακριτή αγορά από την αποστολή γενικότερα αντικειμένων.

Ειδικότερα, η Επιτροπή σημείωσε ότι στην απόφαση M.5152 σημειώθηκαν τα ακόλουθα: «*Addressed mail includes both the distribution of items of correspondence and the distribution of other matters, such as addressed magazines and newspapers. Unaddressed mail is unsolicited advertising material.*». Επίσης, στην απόφαση M. 6503 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφερόμενη στο διαχωρισμό της αγοράς σε αντικείμενα με διεύθυνση και αντικείμενα χωρίς διεύθυνση αναφέρει τα ακόλουθα: «*these services differed from a demand-side perspective; addressed mail delivery is a service required by customers who request delivery of the mail to a precise location, while unaddressed mail is unsolicited marketing mail sent by certain companies for advertising purposes. One respondent also explained that from a supply-side point of view unaddressed mail also faced much lower barriers to entry since local distribution networks or even inserts in free newspapers could be used to meet the objective of advertising to a wide un-named audience and that there were also distinctions in how the addressed or unaddressed mail was handled in the conveyance process.*».

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δεύτερη σχετική αγορά αφορά τις υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση που είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή κατέληξε ότι η σχετική αγορά αφορά (α) τις καθολικές υπηρεσίες που προσφέρονται αποκλειστικά από το Κυπριακό Ταχυδρομείο και (β) τις υπηρεσίες διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση που είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό.

5.2. Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Αναφορικά με τον καθορισμό της σχετικής γεωγραφικής αγοράς στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, η Επιτροπή έκρινε ως καθοδηγητική την «*Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετική με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στον ταχυδρομικό τομέα και σχετικά με την εκτίμηση ορισμένων κρατικών μέτρων στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών*» στην οποία αναφέρονται τα ακόλουθα:

⁸ M.5152 Posten AB/ post Danmark A/S, παρ. 16-17, και M.6503 La Poste/ Swiss Post/ JV, παρ. 23.

«Τα εδάφη των κρατών μελών αποτελούν ξεχωριστές γεωγραφικές αγορές όσον αφορά την παράδοση εγχώριου ταχυδρομείου, καθώς επίσης και όσον αφορά την εγχώρια παράδοση εισερχόμενου διασυνοριακού ταχυδρομείου, κυρίως λόγω των αποκλειστικών δικαιωμάτων των φορέων [...] και των περιορισμών που επιβάλλονται στην παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών.»⁹

Επίσης, ως καθοδηγητική κρίθηκε και η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υπόθεση M.6503 όπου αναφέρεται ότι: «*the market for mail delivery services is national in scope, irrespective of its precise segmentation.*»

Με βάση τα πιο πάνω και για σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, η Επιτροπή κατέληξε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά αφορά το σύνολο της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας για τους ακόλουθους λόγους:

- Οι εξουσιοδοτήσεις, οι οποίες είχαν εκχωρηθεί από το ΓΕΡΗΕΤ για την παροχή καθολικών υπηρεσιών, υπηρεσιών ενοικίασης ιδιωτικών ταχυδρομικών θυρίδων και υπηρεσιών διαφημιστικών αντικείμενων χωρίς διεύθυνση αφορούν το σύνολο της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτό που παρέμενε αδιαφοροποίητο ήταν τα τέλη που καταβάλλονταν για τα επαρχιακά δίκτυα και για τα παγκύπρια δίκτυα.
- Το υπάρχον ταχυδρομικό δίκτυο του ΤΤΥ καλύπτει ομοειδώς όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Το ΤΤΥ στη παροχή των καθολικών υπηρεσιών οφείλει να επιβάλλει ομοιόμορφα ταχυδρομικά τέλη σύμφωνα με το άρθρο 124(1)(β) του Νόμου 112(I)/2004.
- Το ΤΤΥ καθώς και αρκετές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στο σύνολο της ελεύθερης Κύπρου ενώ τα στοιχεία δεικνύουν ότι εταιρείες συνεργάζονται για να είναι δυνατή η παροχή των υπηρεσιών τους σε όλη την ελεύθερη Κύπρο.
- Δεν έχει διαφανεί η ύπαρξη οποιωνδήποτε εμποδίων δραστηριοποίησης των διαφόρων εταιρειών σε όλη τη Κύπρο και όχι αποκλειστικά σε επαρχιακό επίπεδο εκτός από τη διαφορά στο τέλος που καταβαλλόταν στο ΓΕΡΗΕΤ για σκοπούς χορήγησης Γενικής Εξουσιοδότησης (Επαρχιακό Δίκτυο / Εθνικό Δίκτυο), δυνάμει της περί Καθορισμού των Γενικών Εξουσιοδοτήσεων Καθεστώτος (Ταχυδρομικές Υπηρεσίες) Απόφαση του 2006 (Α.Ε 18/2006-ΚΔΠ 242/2006) και του Διατάγματος ΚΔΠ 433/2005, δεν φαίνεται να ήταν αποτρεπτικό ή να αποτελούσε εμπόδιο στη δραστηριοποίηση σε όλη την Επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ειδικότερα, για δραστηριοποίηση στο επαρχιακό δίκτυο η επιχείρηση κατέβαλλε τέλος 200 Λ.Κ.

⁹ Βλέπε υποσημείωση 7, παρ.2.1.

ενώ για δραστηριοποίηση σε εθνικό επίπεδο κατέβαλλε 1.000 Λ.Κ. στη βάση σχετικού διατάγματος (ΚΔΠ 433/2005). Επί τούτου, αξίζει να σημειωθεί ότι η καταγγέλλουσα εταιρεία ενώ είχε εξασφαλίσει Γενική Εξουσιοδότηση για εθνική κάλυψη εντούτοις δραστηριοποιείτο μόνο στις επαρχίες Λεμεσό και Πάφο. Η εν λόγω υποχρέωση και κατ' επέκταση η υποβολή του συγκεκριμένου τέλους καταργήθηκε περί τον Οκτώβριο του 2009 με την περί Τροποποίησης της περί Καθορισμού των Γενικών Εξουσιοδοτήσεων Καθεστώτος (Ταχυδρομικές Υπηρεσίες) Απόφασης του 2006, Κ.Δ.Π. 242/2006, Απόφαση του 2009 (ΚΔΠ 340/2009).

- Οι συνθήκες που επικρατούν στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές είναι ομοιογενείς αφού, το ΤΤΥ σε ό,τι αφορά τη διανομή αντικειμένων χωρίς διεύθυνση χρεώνει τα ίδια ποσά και έχει τις ίδιες προσφορές/ εκπτώσεις ενώ και οι εταιρείες ανταγωνιστές αν και δυνατό να δραστηριοποιούνται σε πάνω από μία περιοχές δεν διαφαίνεται να χρεώνουν διαφορετικά ενόψει και των απαντήσεων κάποιων εξ αυτών οι οποίες δεικνύουν μόνο μία τιμή χρέωσης.
- Η φύση και τα χαρακτηριστικά των αντικειμένων χωρίς διεύθυνση και της διανομής αυτών δεν είναι τέτοια που να οδηγούν σε συμπέρασμα ύπαρξης διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού ανάμεσα στις επαρχίες.

6. Ύπαρξη Δεσπόζουσας Θέσης

Έχοντας ορίσει τη σχετική αγορά, η Επιτροπή εξετάζει το κατά πόσο το ΤΤΥ κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά.

Η Επιτροπή σημείωσε ότι, σύμφωνα με την ερμηνεία που δίδεται στο άρθρο 2 του Νόμου, δεσπόζουσα θέση έχει μια επιχείρηση που απολαμβάνει οικονομική δύναμη, που την καθιστά ικανή να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά ενός συγκεκριμένου προϊόντος και της επιτρέπει να ενεργεί σε αισθητό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες της και κατ' επέκταση τους καταναλωτές.¹⁰

Βασικό στοιχείο λοιπόν της έννοιας της δεσπόζουσας θέσης, είναι η ύπαρξη οικονομικής ισχύος, η οποία παρέχει στη δεσπόζουσα επιχείρηση ευχέρεια ανεξάρτητης συμπεριφοράς, την αποδεδειγμένη δηλαδή από τους περιορισμούς που υπάρχουν σε μια ανταγωνιστική αγορά.

¹⁰ Βλ. επίσης την υπόθεση 322/81 NV Nederlandsche Bande Industrie Michelin κατά της Επιτροπής, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1983, σελ 3461.

Η ύπαρξη δεσπύζουσας θέσης μπορεί να απορρέει από τον συνδυασμό διαφόρων παραγόντων οι οποίοι από μόνοι τους δεν αποτελούν απαραίτητα επαρκή ένδειξη για την ύπαρξη δεσπύζουσας θέσης, αλλά όταν συνδυάζονται μεταξύ τους, οδηγούν στην δημιουργία αυτής. Τέτοιοι σημαντικοί παράγοντες, εκτός του μεριδίου αγοράς είναι (α) η ύπαρξη ανταγωνιστών στην ίδια σχετική αγορά και το μερίδιο αγοράς που κατέχουν, (β) το εύρος του φάσματος των προϊόντων που προσφέρουν οι ανταγωνιστές και (γ) η δυνατότητα πρόσβασης αλλά και επιβίωσης των νεοεισερχόμενων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων¹¹.

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το μεγάλο ποσοστό συμμετοχής της επιχείρησης στη συγκεκριμένη αγορά αποτελεί τη σημαντικότερη ένδειξη για την απόδειξη δεσπύζουσας θέσης. Όταν μάλιστα η θέση της επιχείρησης στην αγορά είναι μονοπωλιακή ή σχεδόν μονοπωλιακή (ποσοστά της τάξης του 80% ως 100%), τότε αυτή η θέση είναι αρκετή για την απόδειξη δεσπύζουσας θέσης.¹²

6.1. Καθολική Υπηρεσία

Η Επιτροπή σημείωσε ότι, στο ΤΤΥ έχει χορηγηθεί από το 2004, όταν και επιβλήθηκαν ρυθμιστικές υποχρεώσεις, το αποκλειστικό δικαίωμα να παρέχει τις καθολικές υπηρεσίες εντός της Δημοκρατίας. Ως καθοδηγητική κρίθηκε από την Επιτροπή η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹³ όπου αναφέρονται τα ακόλουθα: «Δεδομένου ότι οι φορείς που αναφέρονται στο σημείο 4.2¹⁴ είναι στα περισσότερα κράτη μέλη, χάρη σε χορηγηθέντα αποκλειστικά δικαιώματα, οι μόνοι που ελέγχουν ένα δημόσιο ταχυδρομικό δίκτυο το οποίο καλύπτει το σύνολο του εδάφους των κρατών μελών, οι εν λόγω φορείς κατέχουν δεσπύζουσα θέση, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης, στην εθνική αγορά όσον αφορά τη διανομή των αντικειμένων αλληλογραφίας. Η διανομή αποτελεί το τελικό στάδιο της υπηρεσίας προς τον χρήστη που επιτρέπει σημαντικές οικονομίες κλίμακας, και ο φορέας που παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες κατέχει, στην πλειονότητα των περιπτώσεων,

¹¹ Απόφαση ΠΕΚ στην υπόθεση *Campagne Maritime Belge Transports and other v Commission* T-24/93, T25/93, T/26/93 και T/28/93.

¹² Βλ. Υπόθεση 85/76 *Hoffmann- La Roche*, Συλλογή Νομολογίας του Δικαστηρίου 1975, σελ 1663.

¹³ Βλέπε υποσημείωση 7 παρ. 2.6.

¹⁴ Παρ. 4.2 «Οι εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν τους ταχυδρομικούς φορείς στους οποίους τα κράτη μέλη έχουν χορηγήσει ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα για την παροχή ορισμένων ταχυδρομικών υπηρεσιών, αποτελούν μέτρα κατά την έννοια του άρθρου 90 παράγραφος 1, της Συνθήκης και πρέπει να εξετάζονται βάσει των διατάξεων της Συνθήκης στις οποίες αναφέρεται το άρθρο.».

δεσπόζουσα θέση και όσον αφορά τις αγορές συλλογής, διαλογής και μεταφοράς του ταχυδρομείου. Επιπλέον, η επιχείρηση που παρέχει υπηρεσίες διανομής, ιδίως εάν διαθέτει επίσης ταχυδρομικό κατάστημα, έχει το σημαντικό πλεονέκτημα να θεωρείται από τους χρήστες ως η κύρια ταχυδρομική επιχείρηση, διότι είναι η πλέον προφανής και για το λόγο αυτό η φυσική πρώτη επιλογή. (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)».

Το ΤΤΥ κατά το 2009 ήταν η μόνη επιχείρηση/ φορέας που παρείχε την καθολική υπηρεσία. Η Επιτροπή επισήμανε ότι στη βάση και σχετικής παράτασης εφαρμογής της 3^{ης} Κοινοτικής Οδηγίας για την ταχυδρομική αγορά που εξασφάλισε η Κυπριακή Δημοκρατία, η πλήρης φιλελευθεροποίηση της αγοράς και διασφάλιση της καθολικής υπηρεσίας στην κυπριακή αγορά αφορά το έτος 2013 και μετά. Ως εκ τούτου, το ΤΤΥ συνέχισε και το 2009, να δραστηριοποιείται στην παροχή της καθολικής υπηρεσίας στη βάση κρατικού μονοπωλίου, ως ίσχυε από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επισημαίνεται ότι το ΤΤΥ (και το Κυπριακό Ταχυδρομείο) λειτουργούσε υπό καθεστώς μονοπωλίου από την ημερομηνία ίδρυσής του.

Με γνώμονα τα πιο πάνω και ειδικότερα το γεγονός ότι το ΤΤΥ είναι αποκλειστικά υπεύθυνο για την παροχή των καθολικών υπηρεσιών, η Επιτροπή ομόφωνα κατέληξε ότι το ΤΤΥ κατέχει δεσπόζουσα θέση στην παροχή των καθολικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της αποστολής διαφημιστικών αντικειμένων με ταχυδρομικό κώδικα από επιχειρήσεις.

6.2. Υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση

Η Επιτροπή κρίνει σημαντικό να επαναλάβει ότι οι υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση είναι ανοικτές στο ανταγωνισμό και δεν υπάρχουν νομοθετικά εμπόδια για την εισχώρηση εταιρειών στην αγορά, αφού άδεια μπορούσε κατά το 2009 να δοθεί από τον ΕΡΗΕΤ με γενική εξουσιοδότηση.

Η Επιτροπή σημείωσε ότι σύμφωνα με το Μητρώο Αδειών Ταχυδρομείων που διατηρούσε ο ΕΡΗΕΤ κατά τον Οκτώβριο του 2009, οπότε και ίσχυε η νομική υποχρέωση απόκτησης γενικής εξουσιοδότησης από τον ΕΡΗΕΤ, είχαν εκχωρηθεί γενικές εξουσιοδοτήσεις για την παροχή υπηρεσιών διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση στις εταιρείες DHL (Cyprus) Ltd, Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, Quick Time Ltd, Direct Way Promo Ltd και Andreas Alexandrou Accessories Ltd. Επίσης, η Επιτροπή σημείωσε ότι παρόλο που η DHL (Cyprus) Ltd κατείχε τη

σχετική άδεια δεν δραστηριοποιείτο στον τομέα διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση.

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι, μέχρι τον Οκτώβριο του 2009 η υπηρεσία αυτή ρυθμιζόταν από το ΓΕΡΗΕΤ. Για την παροχή της επιβαλλόταν η εξασφάλιση Γενικής Εξουσιοδότησης, με ετήσιο τέλος €350 για διανομή στο επαρχιακό δίκτυο (σύμφωνα με το Διάταγμα ΚΔΠ 433/2005, 200 Λ.Κ.) και €1.700 για εθνική διανομή (σύμφωνα με το Διάταγμα ΚΔΠ 433/2005, 1.000 Λ.Κ.). Ωστόσο, στη συνέχεια το ΓΕΡΗΕΤ, αποφάσισε ότι τα διαφημιστικά αντικείμενα χωρίς διεύθυνση δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των ταχυδρομικών αντικειμένων και ως εκ τούτου, πλέον η διανομή φυλλαδίων δεν τυγχάνει ρύθμισης από καμία Αρχή της Δημοκρατίας. Συνακόλουθα, το 2009 με την δημοσίευση της *«περί Τροποποίησης της περί Καθορισμού των Γενικών Εξουσιοδοτήσεων Καθεστώτος (Ταχυδρομικές Υπηρεσίες) Απόφασης του 2006, Κ.Δ.Π. 242/2006, Απόφαση του 2009»*, (Κ.ΔΠ 340/2009), ήτοι στις 9/10/2009, η διά νόμου υποχρέωση για απόκτηση γενικής εξουσιοδότησης έχει καταργηθεί. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΤΥ πλέον υπάρχουν και άλλες εταιρείες που παρέχουν τέτοιου είδους υπηρεσίες.

Η Επιτροπή σημείωσε επιπλέον τα ευρήματα της προκαταρκτικής έρευνας που διεξήγαγε η Υπηρεσία αναφορικά με τη δραστηριοποίηση και άλλων εταιρειών κατά το 2009 στη διανομή αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, ήτοι οι B&M Aristidou Promocion Ltd, EPMHΣ, Enigma Advertising & Design, Pars Payk Flyer Distribution Ltd και MC Prompt Promotion House Ltd.

Η Επιτροπή επισήμανε ότι στα πλαίσια της δέουσας προκαταρκτικής έρευνας συλλέχθηκαν στοιχεία από όλες τις εταιρείες που δραστηριοποιούνταν στην αγορά κατά το 2009 αναφορικά με τον αριθμό των διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση που διένειμαν για τα έτη 2008-2009. Στη βάση των εν λόγω συλλεχθέντων στοιχείων καταγράφηκαν τα παρακάτω μερίδια αγοράς για το 2009:

Μερίδια αγοράς επιχειρήσεων

	2009
Επιχείρηση	%
{...}	{0-10}%
{...}	{10-20}%

{...}	{40-50}%
{...}	{20-30}%
{...}	{0-10}%
{...}	{0-10}%
{...}	{0-10}%
{...}	{0-10}%

Στη βάση των πιο πάνω μεριδίων αγοράς, η Επιτροπή κατέληξε ότι το ΤΤΥ δεν έχει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς σε ό,τι αφορά τον όγκο των αντικειμένων χωρίς διεύθυνση κατά το 2009.

7. Σχέση Δεσπόζουσας θέσης και καταχρηστικής συμπεριφοράς

Η Επιτροπή επισήμανε ότι σύμφωνα με πάγια ευρωπαϊκή νομολογία¹⁵, η έννοια της καταχρηστικής εκμετάλλευσης είναι αντικειμενική και αφορά την συμπεριφορά συγκεκριμένης επιχείρησης κατέχουσας δεσπόζουσα θέση, συμπεριφορά η οποία είναι σε θέση να επηρεάσει τη δομή μιας αγοράς όπου λόγω ακριβώς της υπάρξεως της εν λόγω επιχείρησης, ο βαθμός ανταγωνισμού είναι ήδη μειωμένος και η οποία έχει ως συνέπεια την παρεμπόδιση, με την προσφυγή σε διαφορετικά μέσα από εκείνων που διέπουν τον φυσιολογικό ανταγωνισμό επί των προϊόντων ή υπηρεσιών¹⁶.

Κατά συνέπεια, το άρθρο 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρο 82ΕΚ) (στο εξής το «άρθρο 102 ΣΛΕΕ») απαγορεύει σε επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση να οδηγήσει εκτός αγοράς ανταγωνιστική επιχείρηση και να ενισχύσει έτσι τη θέση της χρησιμοποιώντας μεθόδους πέραν αυτών που εμπίπτουν στο πλαίσιο του ανταγωνισμού με βάση την ποιότητα¹⁷. Η επιβαλλόμενη στο άρθρο 102 ΣΛΕΕ απαγόρευση δικαιολογείται επίσης από τη φροντίδα να μην προκληθεί ζημία στους καταναλωτές¹⁸.

Συνεπώς, αν και η διαπίστωση της υπάρξεως δεσπόζουσας θέσεως δεν είναι από μόνη της παράνομη, η δεσπόζουσα επιχείρηση, ανεξάρτητα από τα αίτια

¹⁵ Βλέπε Απόφαση του Πρωτοδικείου T-228/97 *Irish Sugar plc* κατά της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1999, σελ. II-2969.

¹⁶ Βλέπε Υπόθεση C-62/86, *AKZO Chemie BV v. Commission*, [1991] ECR I-3359., παρ. 69.

¹⁷ Βλέπε υποσημείωση 16, παρ. 70.

¹⁸ Βλέπε, κατά την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου 21ης Φεβρουαρίου 1973, 6/72, *Euroemballage* και *Continental Can* κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 445, παρ. 26, και την απόφαση *Suiker Unie* κ.λπ. κατά Επιτροπής, παρ. 526 και 527.

δημιουργίας τέτοιας θέσεως, φέρει ιδιαίτερη ευθύνη να μην βλάπτει με τη συμπεριφορά της, την ύπαρξη πραγματικού και ανόθευτου ανταγωνισμού στην κοινή αγορά¹⁹. Όμοια, η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως δεν αφαιρεί από την επιχείρηση που βρίσκεται στη θέση αυτή το δικαίωμα να διαφυλάσσει τα εμπορικά της συμφέροντα, οσάκις αυτά απειλούνται. Η δεσπόζουσα επιχείρηση έχει την ευχέρεια, σε λογικό μέτρο, να προβαίνει σε πράξεις που κρίνει πρόσφορες για την προστασία των συμφερόντων της, πλην όμως δεν μπορούν να γίνουν δεκτές τέτοιες ενέργειες, όταν αποσκοπούν στην ενίσχυση της δεσπόζουσας αυτής θέσεως και στην καταχρηστική της εκμετάλλευση²⁰.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι είναι σαφές, σύμφωνα με πάγια νομολογία, ότι η εφαρμογή του άρθρου 102 Σ.Λ.Ε.Ε. (αντίστοιχο άρθρο 6 του Νόμου) προϋποθέτει την ύπαρξη δεσμού μεταξύ της δεσπόζουσας θέσεως και της φερομένης ως καταχρηστικής συμπεριφοράς, ο οποίος συνήθως δεν υπάρχει όταν μία συμπεριφορά σε διαφορετική αγορά από την αγορά στην οποία υπάρχει η δεσπόζουσα θέση παράγει αποτελέσματα στην ίδια αυτή αγορά²¹.

Παρόλα αυτά, η Επιτροπή σημειώνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην υπόθεση *British Gypsum* διαπίστωσε ότι η εταιρεία *British Gypsum* κατείχε δεσπόζουσα θέση στην αγορά γυψοσανίδας (*plasterboard*) και όχι στη γεινιάζουσα αγορά του γύψου (*plaster*), οι οποίες είχαν μια οριζόντια σχέση. Μια από τις καταχρηστικές συμπεριφορές που είχαν διαπιστωθεί ήταν η πρακτική της *British Gypsum* να δίνει προτεραιότητα στους πελάτες στην αγορά γύψου (*plaster*) που έμεναν πιστοί στην αγορά γυψοσανίδας (*plasterboard*).²² Συνεπώς, δύναται να κριθεί μια συμπεριφορά ως καταχρηστική ακόμη και αν η υπό εξέταση συμπεριφορά δεν έλαβε χώρα στην αγορά στην οποία υπήρχε κατοχή δεσπόζουσας θέσης.

Η Επιτροπή στο παρόν σημείο εστίασε την προσοχή της στον τρόπο λειτουργίας του ΤΤΥ αναφορικά με την παροχή των καθολικών υπηρεσιών και αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών διανομής αντικειμένων χωρίς διεύθυνση. Συγκεκριμένα, η

¹⁹ Βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 322/81 *NV Nederlandsche Bande Industrie Michelin* κατά της Επιτροπής, Συλλογή 1983, σελ 3461, την απόφαση του Πρωτοδικείου T-65/89 *BPB Industries plc* κατά της Επιτροπής, Συλλογή 1993, σελ II-389, παρ. 57.

²⁰ Βλέπε Υπόθεση C-333/1997P [1196]ECR I-5951 και επίσης *United Brands* παρ. 189, *BPB Industries* και *British Gypsum* κατά Επιτροπής, παρ. 69, απόφαση *Tetra Pak* κατά Επιτροπής, παρ.147 και *Compagnie Maritime Belge Transports* κ.λπ. κατά Επιτροπής, παρ.107.

²¹ Βλέπε υποσημείωση 27.

²² Βλέπε Υπόθεση C-310/93 P *British Gypsum v Commission* [1195]ECR I-865.

Επιτροπή εξέτασε με ιδιαίτερη προσοχή τις θέσεις του ΤΤΥ αναφορικά με τον τρόπο δραστηριοποίησής του στις δύο αυτές αγορές, ως αυτές καταγράφονται πιο κάτω:

Το ΤΤΥ, επισημαίνοντας ότι τα αντικείμενα χωρίς διεύθυνση διανέμονται από τους ταχυδρόμους κατά τη συνήθη εργασία τους για διανομή αλληλογραφίας, αναφέρει ότι τα ποσοστά καθημερινής εξυπηρέτησης από ένα ταχυδρόμο ανέρχονται στις αστικές περιοχές περί το {...} και στις αγροτικές περιοχές περί το {...}. Επιπλέον σημειώνει ότι ανά διανομή ανά περιοχή εξυπηρετούνται κατά μέσο όρο {...} υποστατικά στις αστικές περιοχές και {...} υποστατικά στις αγροτικές περιοχές. Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΤΥ διαφαίνεται ότι στις αστικές περιοχές γίνονται {...} ταχυδρομήσεις διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση ανά εβδομάδα ενώ στις αγροτικές περιοχές {...}. Ο μέσος αριθμός διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση που διανέμεται κάθε φορά ανά περιοχή κυμαίνεται από {...} μέχρι {...} το μέγιστο ενώ το ΤΤΥ επισημαίνει ότι δεν {...}.

Το ΤΤΥ αναφορικά με τη διαδικασία παροχής της καθολικής υπηρεσίας και υπηρεσίας διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση αναφέρει τα ακόλουθα:

«Καθολική Υπηρεσία

Το Τμήμα διαθέτει παγκύπριο δίκτυο αποτελούμενο από Ταχυδρομικά Γραφεία, Ταχυδρομικά Πρακτορεία και Γραμματοκιβώτια δρόμου, όπου και γίνεται η κατάθεση των ταχυδρομικών αντικειμένων, που εμπίπτουν στο πεδίο της καθολικής υπηρεσίας, ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής των ταχυδρομικών τελών (Γραμματόσημα, Αποτύπωμα Μηχανών Προπληρωμής Ταχυδρομικών Τελών, Προπληρωμένο ταχυδρομικό τέλος), αλλά και το είδος των αντικειμένων (Επιστολές, ταχυδρομικά δελτάρια, έντυπα, μικροδέματα, δέματα, συστημένα/ ασφαλισμένα κλπ). Σε περιπτώσεις ομαδικών καταθέσεων πελατών (π.χ. λογαριασμοί τραπεζών, ΑΤΗΚ, ΑΗΚ), οι οποίοι διαθέτουν ειδική άδεια από το Τμήμα με την ένδειξη <<Ταχυδρομικό Τέλος Πληρωμένο>>, οι καταθέσεις επιτρέπονται μόνο στα 4 Επαρχιακά Ταχυδρομικά Γραφεία και στο Κέντρο Διαλογής της Αλληλογραφίας στα Λατσία (ΚΕΔΑ).

Αποστολείς που διαθέτουν άδεια από το Τμήμα για κατοχή και χρήση Ιδιωτικών Μηχανών Προπληρωμής Ταχυδρομικών Τελών (ΙΜΠΤΤ), καταθέτουν τα αντικείμενα τους μόνο σε Ταχυδρομικά Γραφεία της επιλογής τους για σκοπούς ελέγχου.

Καταθέτες με περιστασιακό μεγάλο όγκο αλληλογραφίας, μπορούν να χρησιμοποιούν τις Υπηρεσιακές Μηχανές Προπληρωμής Ταχυδρομικών Τελών (ΥΜΠΤΤ), με το ανάλογο τέλος εξυπηρέτησης, οι οποίες βρίσκονται εγκατεστημένες στα 4 Επαρχιακά Ταχυδρομικά Γραφεία, στο ΚΕΔΑ καθώς και σε επιλεγμένα Ταχυδρομικά Γραφεία στις αστικές περιοχές όπου παρατηρείται σχετική ζήτηση.

Σημειώνεται ότι η κατάθεση αντικειμένων ειδικής διαχείρισης (συστημένα/ ασφαλισμένα), άσχετα με τον τρόπο πληρωμής των ταχυδρομικών τελών, επιτρέπεται μόνο σε Ταχυδρομικά Γραφεία και Ταχυδρομικά Πρακτορεία, ενώ για Δέματα, μόνο σε Ταχυδρομικά Γραφεία, αφού για τα υπό αναφορά αντικείμενα εφαρμόζεται σύστημα εντοπισμού και παρακολούθησης (Track +Trace).

Για τη Δημόσια Υπηρεσία ισχύουν ειδικές διευθετήσεις που επιτρέπουν και την περισυλλογή της αλληλογραφίας, άσχετα από τον τρόπο πληρωμής των ταχυδρομικών τελών, από τα διάφορα κυβερνητικά τμήματα και ανεξάρτητες υπηρεσίες.

Διαφημιστικά αντικείμενα χωρίς διεύθυνση

Η κατάθεση και η πληρωμή αυτών των αντικειμένων, η οποία γίνεται χωρίς την επικόλληση γραμματοσήμων ή μηχανικού αποτυπώματος αλλά μόνο με την έκδοση απόδειξης πληρωμής, επιτρέπεται μόνο στα 4 Επαρχιακά Γραφεία, στο ΚΕΔΑ καθώς και σε περιορισμένο αριθμό Ταχυδρομικών Γραφείων, τα οποία εξυπηρετούν κυρίως αγροτικές περιοχές με τα κατατιθέμενα διαφημιστικά αντικείμενα να περιορίζονται στον μεγαλύτερο τους όγκο στις τοπικές ή γειτονικές κοινότητες.

Οι πελάτες κατά την προσέλευση τους στο αρμόδιο Ταχυδρομικό Γραφείο για κατάθεση, ενημερώνονται για τις τιμές, τους όρους και προϋποθέσεις κατάθεσης, τον αριθμό υποστατικών ανά ταχυδρομικό κώδικα, τις προβλεπόμενες μέρες παράδοσης και γενικά για οτιδήποτε αφορά την υπό αναφορά υπηρεσία, όπως φαίνεται στο δημοσιευμένο τιμολόγιο του Τμήματος.

Παρατήρηση

Η διαχείριση των διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, εκεί όπου επιτρέπεται η κατάθεση τους, γίνεται από τους ίδιους αποδέκτες υπάλληλους όπως και στην περίπτωση των αντικειμένων καθολικής υπηρεσίας και δεν συνιστά καθαυτό ξεχωριστή υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του κόστους διαχείρισης τόσο των καθολικών υπηρεσιών όσο και των υπηρεσιών εκτός καθολικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης και της υπηρεσίας διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, επιμερίζεται ο χρόνος απασχόλησης κάθε υπαλλήλου σε υπηρεσίες εντός/ εκτός καθολικής υπηρεσίας κατά είδος παρεχόμενης υπηρεσίας.»

Αναφορικά με τη διαδικασία διανομής, το ΤΤΥ ανέφερε τα πιο κάτω:

«Καθολική Υπηρεσία

Όλα τα αντικείμενα με προορισμό το εσωτερικό (εθνική και εισερχόμενη διασυνοριακή αλληλογραφία και δέματα) καθώς και για το εξωτερικό (εξερχόμενη διασυνοριακή αλληλογραφία και δέματα), προωθούνται στο ΚΕΔΑ για διαλογή ή προδιαλέγονται επί τόπου εφόσον πρόκειται για τοπικές καταθέσεις ή δέματα και στη συνέχεια αποστέλλονται στους τελικούς προορισμούς τους εντός της Κύπρου ή στο Ανταλλακτήριο Γραφείο Αερολιμένα Λάρνακας για περαιτέρω προώθηση στο εξωτερικό.

Η διανομή/ παράδοση των ταχυδρομικών αντικειμένων εντός της Κύπρου γίνεται μέσω των Ταχυδρομικών Διανομένων, Ιδιωτικών Ταχυδρομικών Θυρίδων, Ταχυδρομικών Γραφείων και Πρακτορείων, ανάλογα με την επιλογή και διαθεσιμότητα του παραλήπτη, το είδος των αντικειμένων και τη δυνατότητα του ταχυδρομικού δικτύου.

Σημειώνεται ότι όλα τα δέματα παραδίδονται από τα 4 Επαρχιακά Ταχυδρομικά Γραφεία Δεμάτων και επιλεγμένα Ταχυδρομικά Γραφεία, κατόπιν ειδοποίησης του παραλήπτη, αφού δεν διεξάγεται επί του παρόντος διανομή Δεμάτων.

Διαφημιστικά αντικείμενα χωρίς διεύθυνση

Η διανομή/παράδοση των υπό αναφορά αντικειμένων γίνεται μέσω των Ταχυδρομικών Διανομένων και Ιδιωτικών Ταχυδρομικών Θυρίδων, ανάλογα με την επιλογή του καταθέτη.

{...}

Η Επιτροπή επισήμανε ότι οι θέσεις του ΤΤΥ αναφορικά με τις διαδικασίες που ακολουθεί σε σχέση με την παροχή της καθολικής υπηρεσίας σε ότι αφορά το

επιστολικό ταχυδρομείο και σε σχέση με τα αντικείμενα χωρίς διεύθυνση δεικνύουν τις οικονομίες φάσματος (economies of scope) τις οποίες επωφελείται το ΤΤΥ.

Επίσης, η Επιτροπή σημείωσε ότι η ύπαρξη αυτών των οικονομιών φάσματος οφείλονται κυρίως στο γεγονός ότι κατά τη διάρκεια των ετών το ΤΤΥ δημιούργησε ένα δίκτυο σε ό,τι αφορά τη διανομή ταχυδρομείου βασισμένο στο θεσμικό μονοπώλιο που του είχε παραχωρηθεί. Σήμερα το ΤΤΥ χρησιμοποιεί το υφιστάμενο δίκτυό του για να δραστηριοποιηθεί σε άλλες ανοικτές αγορές, δυνατότητα ή/και ευχέρεια που δεν φαίνεται να απολαμβάνουν οι ανταγωνιστές του οι οποίοι στην πλειοψηφία τους δραστηριοποιούνται σε τοπικό ή επαρχιακό επίπεδο ή/και συνεργάζονται στις περιπτώσεις που πελάτης επιθυμεί τη διανομή των φυλλαδίων του και σε άλλες επαρχίες, όπως στην περίπτωση των QuickTime Ltd και Pars Payk Flyer Distribution Ltd άλλων επιχειρήσεων- ανταγωνιστών.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει ότι το ΤΤΥ χρησιμοποιεί την ίδια υποδομή, τα ίδια άτομα και τα ίδια σημεία παροχής υπηρεσιών με αυτά που χρησιμοποιεί για το επιστολικό ταχυδρομείο στα πλαίσια παροχής της καθολικής υπηρεσίας.

Επίσης, από τα στοιχεία που έχουν προσκομιστεί από το ΤΤΥ, η Επιτροπή καταλήγει ότι διαφαίνεται ότι υπάρχει κάποιο κόστος που αφορά τόσο τη δραστηριότητα της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας του ΤΤΥ, όσο και τη δραστηριότητα διανομής ταχυδρομείου χωρίς διεύθυνση. Το κοινό αυτό κόστος οφείλεται ειδικότερα στο γεγονός ότι το ΤΤΥ χρησιμοποιεί κατά βάση την ίδια υποδομή, δίκτυο και το ίδιο προσωπικό τόσο για την παραλαβή και τη διανομή της δραστηριότητας ταχυδρομείου χωρίς διεύθυνση όσο και για την παραλαβή και διανομή στο πλαίσιο της υποχρέωσης παροχής της καθολικής υπηρεσίας για το επιστολικό ταχυδρομείο. Εντούτοις, το ΤΤΥ έδωσε στοιχεία τα οποία επιμερίζουν αυτό το κόστος στις διάφορες δραστηριότητές του και δεικνύοντας ποια από αυτά τα ποσά αφορούν αποκλειστικά την υπηρεσία διανομής φυλλαδίων χωρίς διεύθυνση. Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία αποτελούν ελεγμένα στοιχεία από ελεγκτικό οίκο στη βάση των σχετικών νομοθεσιών.

Ενόψει των πιο πάνω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, παρά το γεγονός ότι το ΤΤΥ δεν έχει δεσπίζουσα θέση στην αγορά διανομής αντικειμένων χωρίς διεύθυνση ως διαφαίνεται ανωτέρω, λόγω της δεσπίζουσας θέσης που κατέχει στις καθολικές υπηρεσίες και της χρήσης της παραγωγικής δυνατότητας του στην αγορά των καθολικών υπηρεσιών, οι πρακτικές του δυνατό να επηρεάσουν τον

ανταγωνισμό στην αγορά διανομής αντικειμένων χωρίς διεύθυνση, η οποία αποτελεί ανοικτή στον ανταγωνισμό αγορά.

8. Αξιολόγηση της συμπεριφοράς του ΤΤΥ

Ως έχει ήδη αναφερθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου δεν απαγορεύεται η κατοχή ή απόκτηση δεσπόμενης θέσης, αλλά μόνο η καταχρηστική εκμετάλλευση αυτής²³. Η έννοια της καταχρηστικής συμπεριφοράς δεν ορίζεται επακριβώς και εξαντλητικά στο άρθρο 6 του Νόμου, το οποίο περιορίζεται στην ενδεικτική απαρίθμηση ορισμένων μορφών συμπεριφοράς, που εφόσον προέρχονται από επιχείρηση που κατέχει δεσπόμενα θέση, συνιστούν καταχρηστική εκμετάλλευση της και είναι *ex legis* παράνομες.

Η κατάχρηση σύμφωνα με την νομολογία είναι έννοια αντικειμενική²⁴ και δεν έχει να κάνει με την υπαιτιότητα της επιχείρησης, πλην όμως σχετίζεται με τη συμπεριφορά της δεσπόμενης επιχείρησης που επιδρά στην δομή της αγοράς, αποδυναμώνοντας τον ήδη ασθενή ανταγωνισμό με τη χρήση μεθόδων ανάρμοστων σε καθεστώς υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

8.1. Διασταυρούμενη Επιδότηση

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²⁵: «*Η διασταυρούμενη επιδότηση σημαίνει ότι μια επιχείρηση επωμίζεται η καταλογίζει το σύνολο ή μέρος του κόστους δραστηριοτήτων της σε μια γεωγραφική αγορά ή αγορά προϊόντος στις δραστηριότητες της σε άλλη γεωγραφική αγορά ή αγορά προϊόντος. [...] Η επιδότηση δραστηριοτήτων που υπόκεινται στον ανταγωνισμό καταλογίζοντας το κόστος τους σε προστατευόμενες δραστηριότητες ενδέχεται να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό κατά παράβαση του άρθρου 86 και να οδηγήσει σε κατάχρηση εκ μέρους μιας επιχείρησης που κατέχει δεσπόμενα θέση στην Κοινότητα. [...] Παρά ταύτα, οι εταιρείες με δεσπόμενα θέση έχουν επίσης το δικαίωμα να ασκούν ανταγωνισμό στις τιμές ή να βελτιώνουν την ταμειακή ροή τους και να εξασφαλίζουν μερική μόνο κάλυψη των πάγιων (γενικών) εξόδων τους, εκτός εάν οι τιμές είναι αθέμιτα επιθετικές ή παραβαίνουν τις σχετικές εθνικές ή κοινοτικές ρυθμίσεις.»*

²³ Βλέπε υποσημείωση 12.

²⁴ C-85/76 Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, παρ. 91

²⁵ Βλέπε υποσημείωση 7 παρ. 3.1-3.4

Συνεπώς αν μια επιχείρηση η οποία κατέχει δεσπύζουσα θέση διεπιδoteί από τις υπηρεσίες που κατέχει δεσπύζουσα θέση τις υπηρεσίες για τις οποίες δεν κατέχει δεσπύζουσα θέση, τότε αυτό σημαίνει ότι επωφελείται από τη θέση που κατέχει στην πρώτη αγορά με τρόπο ώστε τεχνικά να αντισταθμίσει εσωτερικά το κόστος της στη δεύτερη αγορά. Συνακόλουθα, δεν θα ανταγωνίζεται καθαρά στη βάση της αποτελεσματικότητας της στην εν λόγω αγορά, με ενδεχόμενο να παρακωλύεται ο ανταγωνισμός. Είναι γι' αυτό που επιδότηση μπορεί να κριθεί ως παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού.²⁶

Σύμφωνα, όμως με την εν λόγω προαναφερόμενη Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: *«η διασταυρούμενη επιδότηση δεν στρεβλώνει τον ανταγωνισμό όταν τα έξοδα των προστατευόμενων δραστηριοτήτων επιδοτούνται από τα έσοδα άλλων προστατευόμενων δραστηριοτήτων, δεδομένου ότι ο ανταγωνισμός δεν είναι δυνατός όσον αφορά τις εν λόγω δραστηριότητες.»* Αυτό γιατί η μορφή επιδότησης ενδέχεται να είναι απαραίτητη για να μπορέσουν οι φορείς στους οποίους έχουν εκχωρηθεί αποκλειστικά δικαιώματα να ανταποκριθούν στην υποχρέωση τους που είναι να παρέχει υπηρεσίες καθολικά και υπό τους ίδιους όρους για όλους, π.χ. η παράδοση αλληλογραφίας σε μη κερδοφόρες αγροτικές περιοχές να επιδοτείται από την παράδοση αλληλογραφίας σε κερδοφόρες αστικές περιοχές.²⁷

Καθοδηγητική για την εφαρμογή του κανόνα της διεπιδότησης είναι η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην υπόθεση Deutsche Post AG όπου αναφέρονται τα εξής:

«(6) Από οικονομικής άποψης υπάρχει "διεπιδότηση" όταν, αφενός, τα έσοδα από την παροχή μιας υπηρεσίας δεν επαρκούν για την κάλυψη του ειδικού οριακού κόστους (incremental costs) και, αφετέρου, όταν παρέχεται μια υπηρεσία ή υπάρχει ένας άλλος τομέας δραστηριότητας τα έσοδα των οποίων υπερβαίνουν το "ανεξάρτητο" κόστος. Η υπερκάλυψη του ανεξάρτητου κόστους φανερώνει την πηγή της διεπιδότησης, η οποία έχει ως στόχο την κάλυψη του επιπρόσθετου κόστους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο αποκλειστικός τομέας αποτελεί μια διαρκή πηγή χρηματοδότησης, επειδή τα ποσά που περιέλαβε στον πίνακα 1 η DPAG δείχνουν

²⁶ Βλέπε Faull & Nikpay The EC Law of Competition, δεύτερη έκδοση παρ. 4.339

²⁷ Βλέπε υποσημείωση 7.

ότι στον αποκλειστικό τομέα πραγματοποίησε έσοδα τα οποία υπερκαλύπτουν συνολικά το ανεξάρτητο κόστος της²⁸.

(7) Κατά την έρευνα για να διαπιστωθεί εάν καλύπτεται το πρόσθετο κόστος των υπηρεσιών δεμάτων για το εμπόριο δι' αλληλογραφίας θα πρέπει να γίνει διαχωρισμός του κόστους που αφορά μόνον την παροχή αυτής της υπηρεσίας από το κοινό σταθερό κόστος το οποίο δεν αφορά μόνον αυτή την υπηρεσία.»²⁹

Στη συγκεκριμένη υπόθεση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε ότι η Deutsche Post AG εκμεταλλεύτηκε καταχρηστικά τη δεσπόζουσα της θέση στην αγορά υπηρεσιών επαγγελματικών δεμάτων (business parcel services) λόγω των εκπτώσεων που εφάρμοζε και της ληστρικής τιμολόγησης που ακολουθούσε ως αποτέλεσμα της επιδότησης.

Επίσης, σχετικό είναι και το απόσπασμα από το σύγγραμμα Ritter και Braun, European Competition Law: A Practitioner's Guide, 3rd edition, Kluwer Law International σελ 458-460:

«(b) Exclusionary Pricing by Means of Cross-Subsidization

Artificial Cost-Allocation

Cross-subsidization may lead to abusive predatory pricing by selling a service below cost with the intention to eliminating competitors or deterring entry, enabling to further increase its market power. Cross-subsidization practiced by a dominant firm means that it distorts competition by allocating all or part of its costs in one product or geographic market, thereby enabling it to beat other competitors with offers that are made possible not by efficiency and performance but by artificial means of internal subsidies. Cross subsidization, according to the Commission's definition in its Notice on the Application of the Competition Rules in the Postal Sector, 'distort competition and lead to competitors being beaten by offers which are made possible not by efficiency (including economies of scale) and performance but by cross-subsidies.' [...]

²⁸ Αυτό σημαίνει: τα έσοδα του αποκλειστικού τομέα υπερκαλύπτουν ολόκληρο το σχετικό κόστος. Τα έσοδα δεν υπερκαλύπτουν μόνο το ειδικό πρόσθετο κόστος αλλά και το μη συνυπολογιζόμενο κοινό σταθερό κόστος.

²⁹ Βλ. Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση COMP/35.141- Deutsche Post AG, (2001/354/ΕΚ), παρ. 6-7.

Funds used for Cross-Subsidization

The funds used for cross-subsidization may result from revenues obtained from commercial activities in the dominated market or from funds received from the state to finance the dominant firm's public mission in that market.

-With regard to funds received from activities in the reserved market, the Court of First Instance stated in the UPS/Deutsche Post case the mere fact that an exclusive right is granted in order to guarantee a universal service does not preclude the owner of such rights from earning profits from those reserved activities and does not in itself raise any problem from the standpoint of the competition rules. However, competition problems could arise (i) where such funds derived from excessive or discriminatory prices or from other unfair practices in the reserved market and are used for predatory purposes in markets open to competition, and (ii) where such funds are used for predatory purposes in a market open to competition.

[...]» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

8.2. Ποσοτικές Εκπτώσεις

Η εκπτώτικη πολιτική μιας επιχείρησης με δεσπόζουσα θέση μπορεί να εκδηλώνεται με ποικίλους τρόπους. Η συνήθης κατηγοριοποίηση κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τη νομολογία των ενωσιακών δικαστηρίων έχει ως εξής:

Τα συστήματα εκπτώσεων λόγω ποσότητας που συνδέονται αποκλειστικά με τον όγκο των πραγματοποιούμενων αγορών από παραγωγό κατέχοντα δεσπόζουσα θέση θεωρούνται γενικά ότι δεν έχουν ως αποτέλεσμα να εμποδίσουν, κατά παράβαση του άρθρου 102 Σ.Λ.Ε.Ε., τον εφοδιασμό των πελατών από τους ανταγωνιστές.³⁰ Αν η αύξηση της παρεχόμενης ποσότητας συνεπάγεται μείωση του κόστους για τον προμηθευτή, αυτός δικαιούται να μετακυλήσει τη μείωση αυτή στον πελάτη του μέσω ευνοϊκότερης τιμολογήσεως.³¹ Επομένως, οι εκπτώσεις λόγω ποσότητας θεωρούνται ότι αντικατοπτρίζουν τα κέρδη αποδοτικότητας και τις οικονομίες κλίμακας που πραγματοποιεί η επιχείρηση με δεσπόζουσα θέση.

³⁰ T-203/01 Michelin κατά Επιτροπής, C-163/99, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, T-219/99 British Airways κατά Επιτροπής.

³¹ Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mischo στην υπόθεση C-163/99 Πορτογαλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-2618, σημείο 106.

Συνεπώς, ένα σύστημα εκπτώσεων των οποίων το ποσοστό αυξάνει σε συνάρτηση με τον αγοραζόμενο όγκο δεν αντιβαίνει προς το άρθρο 102 Σ.Λ.Ε.Ε., εκτός αν από τα κριτήρια και τον τρόπο χορηγήσεως της εκπτώσεως αυτής προκύπτει ότι το σύστημα δεν στηρίζεται σε οικονομικώς δικαιολογημένη αντιπαροχή, αλλά κατατείνει, όπως στην έκπτωση υπέρ των πιστών πελατών και την έκπτωση στόχου, να εμποδίσει τον εφοδιασμό των πελατών από τους ανταγωνιστές παραγωγούς.³²

Συναφώς, στην υπόθεση *T-203/01 Michelin κατά Επιτροπής* το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι απλώς και μόνον ο χαρακτηρισμός ενός συστήματος εκπτώσεων ως συστήματος «εκπτώσεων λόγω ποσότητας» δεν συνιστά επαρκή λόγο, υπό το πρίσμα του άρθρου 102 Σ.Λ.Ε.Ε., για τη δικαιολόγηση της παροχής τέτοιων εκπτώσεων. Πράγματι, πρέπει να εκτιμηθεί το σύνολο των περιστάσεων, και ιδίως τα κριτήρια και οι λεπτομέρειες χορηγήσεως των εκπτώσεων, καθώς και να εξεταστεί εάν οι εκπτώσεις αποβλέπουν, με τη χορήγηση πλεονεκτήματος που δεν στηρίζεται σε καμία οικονομική παροχή που να το δικαιολογεί, στο να αφαιρέσουν από τον αγοραστή, ή να του περιορίσουν, τη δυνατότητα επιλογής όσον αφορά τις πηγές εφοδιασμού του, να παρεμποδίσουν την είσοδο στην αγορά των ανταγωνιστών, να εφαρμόσουν σε εμπορικώς συναλλασσομένους άνισους όρους για ισοδύναμες παροχές ή να ενισχύσουν τη δεσπόζουσα θέση νοθεύοντας τον ανταγωνισμό.

Ως εκ τούτου, στη βάση των πιο πάνω προκύπτει το ερώτημα κατά πόσο ο ισχυρισμός της καταγγέλλουσας εταιρείας περί ύπαρξης αθέμιτης τιμολόγησης από το ΤΤΥ μέσω διεπιδότησης της τιμής που χρεώνει για τα αντικείμενα χωρίς διεύθυνση και των εκπτώσεων που παραχωρεί δύναται να στοιχειοθετηθεί.

Η Επιτροπή επισήμανε ότι υπό το φως του πιο πάνω «ερωτήματος» η Υπηρεσία, στα πλαίσια της έρευνας που διεξήγαγε, προέβηκε σε αξιολόγηση της τιμολόγησης των υπηρεσιών διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του ΤΤΥ για το έτος 2009, ούτως ώστε να εξετάσει κατά πόσο οι τιμές που χρέωνε το ΤΤΥ για την εν λόγω υπηρεσία συνιστούν αθέμιτη τιμολόγηση. Σε αυτή την αξιολόγηση, η Υπηρεσία χρησιμοποίησε τη κοστολόγηση της υπηρεσίας διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του ΤΤΥ η οποία ετοιμάστηκε από τον ελεγκτικό οίκο KPMG με βάση τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 και άλλων σχετικών πληροφοριών³³, καθώς επίσης και στην

³² C-85/76 Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, T-203/01 Michelin κατά Επιτροπής, T-228/97 Irish Sugar κατά Επιτροπής.

³³ Επιστολές του ΤΤΥ με ημερομηνίες 5/3/2013, 31/5/2013, 20/6/2013 και 2/9/2013.

ετοιμασία επιπρόσθετων υπολογισμών από την Υπηρεσία σχετικά με τις εν λόγω υπηρεσίες του ΤΤΥ.

Στην υπόθεση ΑΚΖΟ³⁴ το ΔΕΕ εισήγαγε ένα διπλό κανόνα με βάση το κόστος για τον έλεγχο της επιθετικής τιμολόγησης, σύμφωνα με το οποίο:

(α) «*Prices below average variable costs (that is to say, those which vary depending on the quantities produced) by means of which a dominant undertaking seeks to eliminate a competitor must be regarded as abusive. A dominant undertaking has no interest in applying such prices except that of eliminating competitors so as to enable it subsequently to raise its prices by taking advantage of its monopolistic position, since each sale generates a loss, namely the total amount of the fixed costs (that is to say, those which remain constant regardless of the quantities produced) and, at least, part of the variable costs relating to the unit produced.*

(β) *Moreover, prices below average total costs, that is to say, fixed costs plus variable costs, but above average variable costs, must be regarded as abusive if they are determined as part of a plan for eliminating a competitor. Such prices can drive from the market undertakings which are perhaps as efficient as the dominant undertaking but which, because of their smaller financial resources, are incapable of withstanding the competition waged against them.»*

Ειδικότερα, η ενδεδειγμένη μεθοδολογία σύμφωνα την υπόθεση ΑΚΖΟ³⁵ η οποία αφορά Ληστρική Τιμολόγηση έχει ως ακολούθως:

Τιμή πώλησης Vs Κόστος	Υπόθεση
ΜΤΠ > ΜΣΚ	Μη ληστρική τιμολόγηση
ΜΜΚ < ΜΤΠ < ΜΣΚ	Ληστρική τιμολόγηση εάν υπάρχει σκοπιμότητα
ΜΤΠ < ΜΜΚ	Ληστρική τιμολόγηση

³⁴ Υπόθεση C-62/86, *AKZO Chemie BV v. Commission*, [1991] ECR I-3359.

³⁵ *Ibid.*

ΜΤΠ (μέση τιμή πώλησης), ΜΜΚ (μέσο μεταβλητό κόστος), ΜΣΚ (μέσο συνολικό κόστος).

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι το ΜΣΚ ισούται με το σύνολο του ΜΜΚ και το ΜΣΤ (μέσο σταθερό κόστος).

Επισημαίνεται ότι μεταγενέστερες αποφάσεις του ΔΕΕ στις υποθέσεις Tetra Pak³⁶ και Wanadoo³⁷ επιβεβαίωσαν τη νομολογία ΑΚΖΟ δίνοντας περαιτέρω κατευθύνσεις αναφορικά με τον *per se* χαρακτήρα της παράβασης στην πώληση κάτω του Μέσου Μεταβλητού Κόστους, ως προς το στοιχείο εκτόπισης του ανταγωνιστή και σχετικά με το ζήτημα της ανάκτησης των απωλειών.

8.3. Αξιολόγηση οικονομικών στοιχείων του ΤΤΥ σχετικά με την Υπηρεσία Διανομής Διαφημιστικών Αντικειμένων Χωρίς Διεύθυνση

Επομένως, στα πλαίσια της εν λόγω εξέτασης έγιναν οι ακόλουθες αναλύσεις από την Υπηρεσία για τις υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του ΤΤΥ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009, οι οποίες έγιναν με βάση την μεθοδολογία του Μέσου Μεταβλητού / Μέσου Αποφεύξιμου Κόστους (ΜΜΚ / ΜΑΚ) και του Μέσου Συνολικού Κόστους (ΜΣΚ):

1. Ανάλυση ανεξάρτητων εξωτερικών ελεγκτών KPMG για προσδιορισμό της κατάστασης αποτελεσμάτων.
2. Σύγκριση του μέσου εσόδου με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος θεωρώντας ότι οι εκπτώσεις ποσοτήτων αντικατοπτρίζονται από τις οικονομίες κλίμακας.
3. Σύγκριση των τελών με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος.
4. Σύγκριση των τελών με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος θεωρώντας ότι οι εκπτώσεις ποσοτήτων αντικατοπτρίζονται από τις οικονομίες κλίμακας.

Η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της σε κάθε μία από τις μεθοδολογίες και σημείωσε πιο κάτω τα αποτελέσματα αυτών.

³⁶C-333/94 P, Tetra Pak κατά Επιτροπής, σκέψη 41.

³⁷C-202/07 P, France Telecom κατά Επιτροπής.

Η Υπηρεσία χρησιμοποίησε τη κοστολόγηση της υπηρεσίας διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του ΤΤΥ, η οποία ετοιμάστηκε από τον ελεγκτικό οίκο KPMG με βάση τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 και την μεθοδολογία σύγκρισης του Μέσου Εσόδου με το Μέσο Μεταβλητό / Μέσο Αποφεύξιμο Κόστος και το Μέσο Συνολικό Κόστος.

Ως αποτέλεσμα της διαδικασίας κοστολόγησης που πραγματοποιήθηκε και όπως διαφαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα, η υπηρεσία ταχυδρομικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 παρουσίασε κερδοφορία της τάξεως του [0-10)% (δηλ. € {...})

Προϊόν ΤΤΥ:	Αλληλογραφία χωρίς διεύθυνση
Αποτελέσματα χρήσεως	2009
	(€)
Κύκλος εργασιών	{...}
Σύνολο λειτουργικού κόστους	{...}
Καθαρό κέρδος	{...}
Περιθώριο κέρδους	{...}

Για τις ανάγκες υπολογισμού και σύγκρισης του μέσου εσόδου ανά μονάδα με το μέσο συνολικό κόστος και το μέσο μεταβλητό κόστος διενεργήθηκε διαχωρισμός του κόστους σε σταθερό, μεταβλητό και μικτό. Ο διαχωρισμός του κόστους μεταξύ μεταβλητού, σταθερού και μικτού έγινε με βάση τους εν λόγω ορισμούς οι οποίοι υιοθετούνται και από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το μεταβλητό κόστος του ΤΤΥ από τις υπηρεσίες διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση περιλαμβάνει το κόστος της μισθοδοσίας του έκτακτου/ωρομίσθιου προσωπικού και το κόστος επιδόματος διανομής, ενώ το σταθερό κόστος της εν λόγω υπηρεσίας του ΤΤΥ συμπεριλαμβάνει τα υπόλοιπα λειτουργικά έξοδα όπως το κόστος μισθοδοσίας του μόνιμου προσωπικού, ενοικίου, ιδιωτικών πρακτόρων Γ' και λοιπά κόστη.

Πιο κάτω παρουσιάζεται σχετικός Πίνακας ανάλυσης του μοναδιαίου κόστους για την υπηρεσία αντικειμένων χωρίς διεύθυνση:

Προϊόν ΤΤΥ:	Αλληλογραφία χωρίς διεύθυνση
	2009
Αριθμός αντικειμένων	{...}
Μέσο έσοδο ανά μονάδα	{...}
Μέσο συνολικό κόστος ανά μονάδα	{...}
Μέσο μεταβλητό κόστος ανά μονάδα	{...}

Από την ανάλυση των ανεξάρτητων εξωτερικών ελεγκτών KPMG για προσδιορισμό της κατάστασης αποτελεσμάτων διαφαίνεται ότι το μέσο έσοδο ανά μονάδα υπερβαίνει τόσο το μέσο μεταβλητό κόστος όσο και το μέσο συνολικό κόστος ανά μονάδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009.

Επιπρόσθετα, πέραν της κοστολόγησης που διεξήχθη από τον ελεγκτικό οίκο KPMG όπως αναφέρεται πιο πάνω, πραγματοποιήθηκε και ανάλυση- σύγκριση του μέσου εσόδου με το μέσο μεταβλητό και συνολικό κόστος ανά αντικείμενο για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009, θεωρώντας ότι οι εκπτώσεις ποσοτήτων αντικατοπτρίζονται από τις οικονομίες κλίμακας.

Πιο αναλυτικά, υπολογίστηκαν τα έσοδα του ΤΤΥ από τις υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 με βάση τις εκπτώσεις που παραχωρούσε προς τους πελάτες του.

Διαιρώντας τα εν λόγω έσοδα με τον αριθμό αντικειμένων της κάθε κατηγορίας, διαφαίνεται ότι το μέσο έσοδο του ΤΤΥ από τις υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 κυμαινόταν από {...} μέχρι {...} αναλόγως των εκπτώσεων που παραχωρούσε.

Όπως έχει σημειωθεί, το μεταβλητό κόστος του ΤΤΥ για την υπηρεσία διαφημιστικών αντικειμένων ανά μονάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν με βάση την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε από τον ελεγκτικό οίκο KPMG, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 ήταν {...}.

Το σταθερό κόστος του ΤΤΥ για την υπηρεσία διαφημιστικών αντικειμένων ανά μονάδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 υπολογίστηκε από την Υπηρεσία με βάση τα συνολικά έσοδα της κάθε κατηγορίας εκπτώσεων μετά την αφαίρεση του μεταβλητού κόστους από την κάθε κατηγορία της εν λόγω υπηρεσίας.

Διαιρώντας τα εν λόγω κόστη με τον αριθμό αντικειμένων της κάθε κατηγορίας, διαφαίνεται ότι το μέσο μεταβλητό κόστος του ΤΤΥ από τις υπηρεσίες διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 ήταν {...} και το μέσο συνολικό κόστος του ΤΤΥ για τις εν λόγω υπηρεσίες κυμαίνονταν από {...} μέχρι {...} λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομίες κλίμακας.

Ακολουθεί σχετικός πίνακας σύγκρισης του μοναδιαίου εσόδου με το μοναδιαίο κόστος της υπηρεσίας αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του ΤΤΥ για το εν λόγω έτος:

Διαφημιστικά αντικείμενα χωρίς διεύθυνση	Επτώσεις	Μέση τιμή ανά αντικείμενο €	Μεταβλητό κόστος ανά αντικείμενο €	Σταθερό κόστος ανά αντικείμενο €	Συνολικό κόστος ανά αντικείμενο €	Κέρδος ανά αντικείμενο €	Ποσοστό κέρδους %
Μέχρι 9.999	0%	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}
Από 10.000 μέχρι 49.999	10%	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}
Από 50.000 μέχρι 99.999	20%	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}
Πάνω από 100.000	25%	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}

Από την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της προκαταρκτικής έρευνας, όπου γίνεται σύγκριση του μέσου εσόδου με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος, θεωρώντας ότι οι εκπτώσεις ποσοτήτων αντικατοπτρίζονται από τις οικονομίες κλίμακας, διαφαίνεται ότι το μέσο έσοδο ανά μονάδα υπερέβαινε τόσο το μέσο μεταβλητό κόστος όσο και το μέσο συνολικό κόστος ανά μονάδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009.

Από τα δύο εν λόγω κοστολόγια διαφαίνεται ότι το μέσο έσοδο ανά μονάδα υπερβαίνει τόσο το μέσο μεταβλητό κόστος όσο και το μέσο συνολικό κόστος ανά μονάδα των υπηρεσιών διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του ΤΤΥ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009.

Σε συνέχεια των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τον ελεγκτικό οίκο KPMG και την Υπηρεσία για προσδιορισμό της κατάστασης αποτελεσμάτων της υπηρεσίας διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του ΤΤΥ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009, πραγματοποιήθηκε και σύγκριση του πιο πάνω μέσου μεταβλητού κόστους και μέσου συνολικού κόστους με τα τέλη που χρέωνε το ΤΤΥ για την εν λόγω υπηρεσία που πρόσφερε κατά το έτος 2009.

Τα τέλη για την παράδοση αντικειμένων χωρίς διεύθυνση για το έτος 2009 σύμφωνα με τον τιμοκατάλογο του ΤΤΥ ήταν ως ακολούθως:

α) Για παράδοση μέσω ιδιωτικών ταχυδρομικών θυρίδων συναλλαγής με το κοινό:

Βάρος	Τέλος χωρίς έκπτωση	Τέλος μετά τις εκπτώσεις*			
		10%	20%	25%	30%
	€	€	€	€	€
Μέχρι 50 γρ.	0,03	0,027	0,24	0,0225	0,021
Από 50 γρ. μέχρι 100γρ.	0,05	0,045	0,04	0,0375	0,035
Από 100γρ. μέχρι 250γρ.	0,09	0,081	0,072	0,0675	0,063
Από 250γρ. μέχρι 500γρ.	0,17	0,153	0,136	0,01275	0,119
Από 250γρ. μέχρι 1000γρ.	0,26	0,234	0,208	0,195	0,182

β) Για κατ' οίκον παράδοση:

Βάρος	Τέλος χωρίς έκπτωση	Τέλος μετά τις εκπτώσεις*			
		10%	20%	25%	30%
	€	€	€	€	€
Μέχρι 50 γρ.	0,04	0,036	0,032	0,03	0,028
Από 50 γρ. μέχρι 100γρ.	0,09	0,081	0,072	0,0675	0,063
Από 100γρ. μέχρι 250γρ.	0,12	0,108	0,096	0,09	0,084

γ) Για συναποστελλόμενα έντυπα:

Βάρος	Τέλος χωρίς έκπτωση	Τέλος μετά τις εκπτώσεις*			
		10%	20%	25%	30%
	€	€	€	€	€
Μέχρι 50 γρ.	0,03	0,027	0,24	0,0225	0,021
Από 50 γρ. μέχρι 100γρ.	0,05	0,045	0,04	0,0375	0,035

*Για τα αντικείμενα όπως το (α), (β) και (γ) πιο πάνω το ΤΤΥ παραχωρούσε τις ακόλουθες εκπτώσεις:

i. - Για ταχυδρόμηση 10.000 – 50.000 αντικείμενα:.....10%

- Για ταχυδρόμηση 50.001 – 100.000 αντικείμενα:.....20%

- Για ταχυδρόμηση πάνω από 100.000 αντικείμενα:.....30%

ii. – Για συνολική ταχυδρόμηση πάνω από 1.000.000 αντικείμενα το χρόνο παραχωρείται πρόσθετη έκπτωση ύψους 5% επί των πληρωθέντων ποσών.

Από την ανάλυση της Υπηρεσίας όπου γίνεται σύγκριση των τελών με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος διαφαίνεται ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου τα τέλη δεν υπερέβαιναν το συνολικό τους κόστος αλλά υπερέβαιναν το μεταβλητό τους κόστος ανά αντικείμενο.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία προέβηκε σε ανάλυση του μεταβλητού και συνολικού κόστους λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομίες κλίμακας, καθώς επίσης και σύγκριση του εν λόγω κόστους με τα τέλη που χρέωνε το ΤΤΥ για την εν λόγω υπηρεσία που πρόσφερε κατά το έτος 2009.

Το μεταβλητό κόστος του ΤΤΥ για την υπηρεσία διαφημιστικών αντικειμένων ανά μονάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία που παράθεσε στην Υπηρεσία το ΤΤΥ με βάση την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε από τον ελεγκτικό οίκο KPMG, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 ήταν {...}.

Το σταθερό κόστος του ΤΤΥ για την υπηρεσία διαφημιστικών αντικειμένων ανά μονάδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009 υπολογίστηκε από την Υπηρεσία με βάση τα συνολικά έσοδα της κάθε κατηγορίας εκπτώσεων μετά την αφαίρεση του μεταβλητού κόστους από την κάθε κατηγορία της εν λόγω υπηρεσίας.

Πιο κάτω παρουσιάζεται σχετικός πίνακας ανάλυσης του μοναδιαίου κόστους για την υπηρεσία αντικειμένων χωρίς διεύθυνση:

Διαφημιστικά αντικείμενα χωρίς διεύθυνση	Επτώσεις	Αριθμός αντικειμένων	Μεταβλητό κόστος	Σταθερό κόστος	Συνολικό κόστος	Μεταβλητό κόστος ανά αντικείμενο	Σταθερό κόστος ανά αντικείμενο	Συνολικό κόστος ανά αντικείμενο
			€	€	€	€	€	€
Μέχρι 9.999	0%	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}
Από 10.000 μέχρι 49.999	10%	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}
Από 50.000 μέχρι 99.999	20%	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}
Πάνω από 100.000	25%	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}	{...}
		{...}	{...}	{...}	{...}			

Συγκρίνοντας τα πιο πάνω τέλη που χρέωνε το ΤΤΥ για υπηρεσίες διανομής αντικειμένων χωρίς διεύθυνση με το μέσο συνολικό κόστος ανά αντικείμενο και το μέσο μεταβλητό κόστος ανά αντικείμενο {...} των εν λόγω υπηρεσιών για το έτος 2009, διαφαίνεται ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου τα τέλη ήταν {...} ανά αντικείμενο όπως φαίνονται στους πιο πάνω Πίνακες τελών για την υπηρεσία παράδοσης αντικειμένων χωρίς διεύθυνση για την κατηγορία {...}για το έτος 2009.

Από την ανάλυση της Υπηρεσίας όπου γίνεται σύγκριση των τελών με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος, θεωρώντας ότι οι εκπτώσεις ποσοτήτων αντικατοπτρίζονται από τις οικονομίες κλίμακας, διαφαίνεται ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου τα τέλη δεν υπερέβαιναν το συνολικό τους κόστος αλλά υπερέβαιναν το μεταβλητό τους κόστος ανά αντικείμενο.

Από τις δύο αναλύσεις της Υπηρεσίας, όπου γίνεται σύγκριση των τελών με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος, η Επιτροπή σημειώνει ότι διαφαίνεται ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου τα τέλη ήταν {...} ανά αντικείμενο όπως παρατίθενται στους πίνακες τελών για την υπηρεσία παράδοσης αντικειμένων χωρίς διεύθυνση για την κατηγορία {...}. για το έτος 2009. Η Επιτροπή επισήμανε επιπρόσθετα τη θέση της Υπηρεσίας ότι στην ενδεδειγμένη μεθοδολογία θα έπρεπε να αναλυθεί περαιτέρω το μέσο μεταβλητό και σταθερό κόστος με βάση το βάρος και το είδος της παράδοσης των αντικειμένων όπως γίνονται και στις χρεώσεις βάσει του

τιμοκαταλόγου για τις εν λόγω υπηρεσίες από το ΤΤΥ, καθότι αυτό πιθανόν να αυξομειώνεται.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση η Επιτροπή σημειώνει το συμπέρασμα της Υπηρεσίας ότι στη βάση των αριθμών και των στοιχείων που έχουν αποσταλεί και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το {...} του όγκου των εν λόγω υπηρεσιών του ΤΤΥ αφορούν τα φυλλάδια {...} και κάτω, οι τιμές του ΤΤΥ δεν θα ήταν κάτω του μέσου μεταβλητού κόστους έστω και αν γινόταν περαιτέρω διαχωρισμός του κόστους. Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, εφόσον τα τέλη με οποιαδήποτε ανάλυση θα ήταν μεταξύ μέσου μεταβλητού και μέσου συνολικού κόστους, θα απαιτείτο εξέταση της πρόθεσης και συμπεριφοράς του ΤΤΥ ούτως ώστε να αποτελεί παράβαση. Ως εκ τούτου η Επιτροπή, ακολούθως εξέτασε κατά πόσο από τα ενώπιον της στοιχεία προκύπτει πρόθεση από μέρους του ΤΤΥ για παρακώλυση του ανταγωνισμού.

8.4. Ανάλυση συμπεριφοράς ΤΤΥ

Ως έχει αναφερθεί, στην περίπτωση εξέτασης επιθετικής τιμολόγησης όταν τα αποτελέσματα της έρευνας δεικνύουν ότι η τιμή είναι ανώτερη από το μέσο μεταβλητό κόστος και κατώτερη από το μέσο συνολικό κόστος τότε πρέπει να θεωρηθεί ως καταχρηστική μόνο όταν μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη σχεδίου εκτόπισης ενός ανταγωνιστή.

Η φρασεολογία σε εσωτερικά έγγραφα και εκτιμήσεις στελεχών μίας επιχείρησης η οποία εντάσσεται στα πλαίσια ενός ευρύτερου σχεδίου εκτόπισης των ανταγωνιστών θα πρέπει να ληφθεί υπόψη. Επίσης, η πρόθεση εκτόπισης ανταγωνιστών δύναται να θεμελιώνεται και από στοιχεία που αφορούν πράξεις της επιχείρησης όπως το εύρος της υποτιμολόγησης, η επιλεκτικότητα στη στόχευση πελατείας των ανταγωνιστών, η εξέλιξη στα μερίδια αγοράς κλπ.³⁸

Αναφορικά, με τις ποσοτικές εκπτώσεις, ως έχει αναφερθεί πιο πάνω, επιτρέπονται υπό το δίκαιο του ανταγωνισμού όταν η αύξηση της παρεχόμενης ποσότητας συνεπάγεται μείωση του κόστους για τον προμηθευτή, οπότε και μετακυλύει τη μείωση αυτή στον πελάτη του μέσω ευνοϊκότερης τιμολογήσεως.³⁹ Επομένως, οι εκπτώσεις λόγω ποσότητας θεωρούνται ότι αντικατοπτρίζουν τα κέρδη

³⁸ Δ.Ν. Τζουγανάτος, *Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού* (2013), Νομική Βιβλιοθήκη, σελ.659.

³⁹ Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα J. Mischo στην υπόθεση C-163/99 Πορτογαλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-2618, σημείο 106.

αποδοτικότητας και τις οικονομίες κλίμακας που πραγματοποιεί η επιχείρηση με δεσπόμενη θέση.

Οι εκπτώσεις οι οποίες θεωρούνται παράνομες υπό το πρίσμα του δικαίου του ανταγωνισμού, είναι αυτές οι οποίες στερούν από τον πελάτη εναλλακτικές πηγές προμήθειας, παρεμποδίζουν την πρόσβαση ανταγωνιστικών εταιρειών στην σχετική αγορά, έχουν ως αποτέλεσμα την εφαρμογή άνισων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές και τείνουν να ενισχύσουν τη δεσπόμενη θέση της επιχείρησης.⁴⁰

Προκειμένου να καθοριστεί αν η κατέχουσα δεσπόμενη θέση επιχείρηση εκμεταλλεύτηκε καταχρηστικώς την εν λόγω θέση με την τιμολογιακή πολιτική που εφάρμοσε, πρέπει να εκτιμάται το σύνολο των περιστάσεων και να εξετάζεται αν η πολιτική αυτή αποβλέπει στην στέρση από τον αγοραστή της δυνατότητας επιλογής, ή στον περιορισμό της δυνατότητας αυτής, όσον αφορά τις πηγές εφοδιασμού του, στην παρεμπόδιση της εισόδου στην αγορά των ανταγωνιστών, στην εφαρμογή εμπορικώς συναλασσόμενων άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές, με αποτέλεσμα να περιέχονται σε μειονεκτική θέση κατά τον ανταγωνισμό ή να ενισχύεται δεσπόμενη θέση με τη νόθευση του ανταγωνισμού⁴¹.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι στην προκειμένη περίπτωση και με βάση τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί, έχει διαφανεί ότι οι ποσοτικές εκπτώσεις που δίδονται είναι επί τιμολογίου. Επίσης, όπως έχει διαφανεί οι εκπτώσεις που παρέχονται είναι σταθερές και αφορούν μόνο την ποσότητα / αριθμό φυλλαδίων ενώ δεν διαφέρουν ανάλογα με τον πελάτη ή προηγούμενες παραγγελίες πελατών (εκπτώσεις πίστωσης). Επίσης, ως έχει διαφανεί και από τις απαντήσεις των τρίτων εταιρειών οι πλείστες εξ αυτών, επίσης, παρέχουν εκπτώσεις στους πελάτες τους με λιγότερο διαφανή τρόπο εφόσον δεν κοινοποιούνται γενικότερα στους πελάτες αλλά δίνονται ανά περίπτωση ή και αναλόγως του πελάτη ή και λαμβάνοντας υπόψη και άλλες παραμέτρους. Ως εκ τούτου, σε ό,τι αφορά τις εκπτώσεις που παρέχει το ΤΤΥ διαφαίνεται ότι οι τρίτες επιχειρήσεις έχουν περισσότερη ευελιξία αναφορικά με το ύψος και τρόπο τιμολόγησης, ενώ δεν έχουν διαπιστωθεί μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ του ΤΤΥ και των ανταγωνιστών του στις τιμές και στις εκπτώσεις.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή σημειώνει ότι έχει διαπιστωθεί ότι το ΤΤΥ δεν συνάπτει οποιεσδήποτε συμβάσεις με τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις/πελάτες με τις οποίες

⁴⁰ Βλέπε απόφαση IV/D-2/34.780 Virgin/British Airways, E.E. 2000 L30/1, παρ. 21

⁴¹ Βλέπε απόφαση Deutsche Telekom κατά Επιτροπής σκέψη 175.

να τις δεσμεύει σε συνεργασία για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Από τα στοιχεία που έχουν αποσταλεί από τρίτες εταιρείες διαφαίνεται ότι ως γενική πρακτική ούτε οι ανταγωνίστριες εταιρείες συνάπτουν συμβόλαια με τους πελάτες τους αλλά δραστηριοποιούνται στην αγορά ανάλογα με την κάθε παραγγελία ή/και τιμολόγιο. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι οι μόνες εταιρείες που ανέφεραν ότι συνάπτουν συμβόλαια είναι η {...} και η {...}. Η Επιτροπή κρίνει ότι η μη ύπαρξη μακροχρόνιων δεσμευτικών συμβολαίων επιτρέπει στους πελάτες να έχουν ελευθερία στις επιλογές τους και να συνεργάζονται με οποιαδήποτε εταιρεία επιθυμούν.

Επισημαίνεται στο παρόν σημείο ότι η Επιτροπή εστίασε την προσοχή της στην πελατεία των διαφόρων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της καταγγέλλουσας και του ΤΤΥ. Στη βάση των στοιχείων, η Επιτροπή κατέληξε ότι οι επιχειρήσεις-πελάτες διαφαίνεται ότι επιλέγουν το διανομέα αντικειμένων χωρίς διεύθυνση σε κάποιες περιπτώσεις ανάλογα με την περιοχή στην οποία βρίσκονται, ενώ σε κάποιες άλλες ενδεχομένως να αναζητούν διανομέα που δραστηριοποιείται παγκύπρια.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι η αιτιολογία που έδωσε το ΤΤΥ αναφορικά με την αλλαγή στην τιμολόγηση και την παροχή εκπτώσεων από το 2006, όπως αυτή καταγράφεται σε επιστολή κοινοποίησης των τελών από το Διευθυντή του ΤΤΥ, ήταν ότι: {...}⁴²

Η Επιτροπή σημειώνοντας τις τιμές που χρέωναν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά κατά το 2009, επεσήμανε ότι το το ΤΤΥ χρέωνε περίπου την ίδια τιμή με τις εταιρείες {...} και {...} ενώ οι υπόλοιπες εταιρείες ακολουθούσαν σε ό,τι αφορά την τιμολόγηση. Σε οποιαδήποτε περίπτωση διαφαίνεται ότι τουλάχιστον τρεις ανταγωνιστές χρέωναν τα ίδια τέλη με το ΤΤΥ, ενώ δεν αποκλείεται να υπήρχε μικρότερη χρέωση από την {...} η οποία δήλωσε ότι η χρέωση των €{0,015 – 0,035} τη χιλιάδα ήταν ο μέσος όρος. Επίσης, επισημαίνεται ότι στις περιοχές της πόλης Λεμεσού και πόλης και χωριών της Πάφου όπου δραστηριοποιείτο κατά το 2009 η εταιρεία Alexandrou δραστηριοποιούνταν, εκτός από την {...} και το ΤΤΥ, και η εταιρεία {...} και {...} οι οποίες χρέωναν €{0,022 – 0,048} και €{0,040-0,060} αντίστοιχα.

Αναφορικά με τις τιμές που χρέωναν οι εταιρείες που δραστηριοποιούνταν στην αγορά, σημειώνεται ότι, ως έχει αναφερθεί πιο πάνω, το ΤΤΥ δεν κατέβαλλε Φ.Π.Α. σε αντίθεση με τις υπόλοιπες εταιρείες. Παρόλο που, ως έχει αναφερθεί η Επιτροπή

⁴² {...}

δεν εξετάζει το εν λόγω ζήτημα στα πλαίσια της παρούσας καταγγελίας, εντούτοις θεωρεί σημαντικό να σημειώσει ότι πιθανόν να επηρεάζει πελάτες που δεν είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο Φ.Π.Α. π.χ. φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία δεν είναι υποχρεωμένα να εγγραφούν στο μητρώο Φ.Π.Α. λόγω του ότι η αξία των φορολογητέων συναλλαγών τους κατά την περίοδο ενός έτους δεν υπερβαίνει τα €15.600.

Επιπλέον, αναφορικά με πελάτες οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο Φ.Π.Α. η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτό το πλεονέκτημα δεν είναι τέτοιο που να καθιστά το ΤΤΥ πρώτο στις προτιμήσεις των επιχειρήσεων-πελατών οι οποίες, εξάλλου μπορούν να διεκδικούν την επιστροφή των ποσών που καταβάλλουν ως Φ.Π.Α. στις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη διανομή αντικειμένων χωρίς διεύθυνση.

Ως εκ τούτου, από τα στοιχεία της έρευνας προκύπτει ότι η {...} – η κύρια ανταγωνιστής του ΤΤΥ η οποία δραστηριοποιείτο παγκύπρια- χρέωνε σε ορισμένες περιπτώσεις χαμηλότερη τιμή από το ΤΤΥ χρησιμοποιώντας την ευελιξία που της παρέχεται για παροχή διαφορετικών εκπτώσεων σε διαφορετικούς πελάτες. Επίσης, διαφαίνεται ότι ανταγωνιστές της εταιρείας Alexandrou οι οποίες δραστηριοποιούνταν στην αγορά με όχι και τόσο μεγάλο μερίδιο αγοράς, όπως και η Alexandrou, χρέωναν λιγότερα από αυτή ανά αντικείμενο. Από τα πιο πάνω, η Επιτροπή καταλήγει ότι δεν προκύπτει αδυναμία των ανταγωνιστικών εταιρειών να ανταγωνιστούν τις τιμές του ΤΤΥ.

Επί τούτου, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι χρεώσεις των διαφόρων εταιρειών και του ΤΤΥ δεν οδήγησαν σε μεγάλες αλλαγές σε ό,τι αφορά τα μερίδια αγοράς κατά το 2009. Συγκεκριμένα, το ΤΤΥ εξακολουθούσε να μην είναι πρώτος στη σειρά ανταγωνιστής. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η {...} είναι ο δεύτερος στη σειρά ανταγωνιστής και δραστηριοποιείται μόνο στις επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου, ενώ η {...} δραστηριοποιείται παγκύπρια.

Επίσης, η Επιτροπή θεώρησε σημαντικό όπως σημειώσει ότι, στη βάση των ενόπιων της στοιχείων, η τιμολογιακή πρακτική του ΤΤΥ δεν φαίνεται να οδήγησε σε ενδυνάμωση της θέσης του ΤΤΥ στην αγορά με την αύξηση του κύκλου εργασιών του και του μεριδίου αγοράς. Σημαντική θεώρησε η Επιτροπή και την ανάλυση και σύγκριση των εσόδων και του αριθμού αντικειμένων του ΤΤΥ στην οποία προέβηκε η Υπηρεσία, ούτως ώστε να διαφανεί κατά πόσο η υπηρεσία που παρέχει το ΤΤΥ είναι

κερδοφόρα και κατά πόσα υπάρχει αύξηση στα έσοδα του ΤΤΥ λόγω αυτών των εκπτώσεων, η οποία δεν δεικνύει σημαντική αύξηση στα εν λόγω έσοδα του ΤΤΥ και στην κερδοφορία αυτού.

Επιπλέον, αναφορικά με τη θέση της εταιρείας Alexandrou αναφορικά με την προσέγγιση πελατών της από το ΤΤΥ και προσφορά χαμηλότερων τιμών, η Επιτροπή σημειώνει τα ακόλουθα. Εν πρώτοις η Επιτροπή καταλήγει ότι δεν έχει στοιχειοθετηθεί ο ισχυρισμός της εταιρείας Alexandrou ότι το ΤΤΥ προσεγγίζει ειδικά δικούς της πελάτες και τους προσφέρει χαμηλότερες τιμές. Οι τιμές που χρεώνει το ΤΤΥ είναι γενικώς γνωστές εφόσον αυτές είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του και έχουν γνωστοποιηθεί μετά και από τη ψήφιση αυτών μέσω ΚΔΠ. Οι ισχυρισμοί της καταγγέλλουσας εταιρείας ότι το ΤΤΥ: *«Προσεγγίζει πελάτες μας και τους δίνει προσφορές που είναι αδύνατο για μας να ανταποκριθούμε»* δεν έχουν υποστηριχθεί με οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία. Επισημαίνεται ότι στις θέσεις της η καταγγέλλουσα εταιρεία αναφέρεται στους πελάτες της {.....}, {.....} και {.....}. Η Επιτροπή σημείωσε ότι από τους καταλόγους των πελατών του ΤΤΥ διαπιστώθηκε ότι μόνο η εταιρεία {.....} ήταν πελάτης του ΤΤΥ κατά το 2009, ενώ δεν διαφαίνεται από τον κατάλογο πελατών του ΤΤΥ ότι η συνεργασία τους συνεχίστηκε. Επίσης, η Επιτροπή σημείωσε ότι δεν έχει εντοπιστεί στους εν λόγω καταλόγους οποιαδήποτε από τις άλλες δύο εταιρείες –πελάτες στις οποίες αναφέρεται η καταγγέλλουσα.

Επίσης, θα πρέπει να τονιστεί ότι η διαφήμιση των υπηρεσιών που προσφέρει οποιαδήποτε επιχείρηση δεν είναι αυτή καθ' εαυτή μεμπτή εφόσον αυτή αποτελεί νόμιμο δικαίωμα της κάθε επιχείρησης που δραστηριοποιείται σε μία αγορά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει ότι ο ισχυρισμός της καταγγέλλουσας ότι: *«Διανέμουν σε υφιστάμενους πελάτες μας και στο ευρύ κοινό καταστάσεις με τις προσφερόμενες υπηρεσίες και τα σχετικά τέλη με αποτέλεσμα να έχουμε απώλεια υφιστάμενων πελατών»*, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός στην παρούσα υπόθεση ως παράβαση του Νόμου.

Εν κατακλείδι, η Επιτροπή καταλήγει ομόφωνα ότι από την αξιολόγηση της τιμολόγησης των υπηρεσιών διανομής διαφημιστικών αντικειμένων χωρίς διεύθυνση του ΤΤΥ για το έτος 2009 μέσω των αναλύσεων που έγιναν προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Από την ανάλυση των ανεξάρτητων εξωτερικών ελεγκτών KPMG για προσδιορισμό της κατάστασης αποτελεσμάτων διαφαίνεται ότι το μέσο έσοδο ανά μονάδα υπερβαίνει τόσο το μέσο μεταβλητό κόστος όσο και το μέσο συνολικό κόστος ανά μονάδα.

2. Από την ανάλυση της Υπηρεσίας όπου γίνεται σύγκριση του μέσου εσόδου με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος, θεωρώντας ότι οι εκπτώσεις ποσοτήτων αντικατοπτρίζονται από τις οικονομίες κλίμακας, διαφαίνεται ότι το μέσο έσοδο ανά μονάδα υπερέβαινε τόσο το μέσο μεταβλητό κόστος όσο και το μέσο συνολικό κόστος ανά μονάδα.

3. Από την ανάλυση της Υπηρεσίας όπου γίνεται σύγκριση των τελών με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος διαφαίνεται ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου τα τέλη δεν υπερέβαιναν το συνολικό τους κόστος αλλά υπερέβαιναν το μεταβλητό τους κόστος ανά αντικείμενο.

4. Από την ανάλυση της Υπηρεσίας όπου γίνεται σύγκριση των τελών με το μέσο συνολικό τους κόστος και το μέσο μεταβλητό τους κόστος, θεωρώντας ότι οι εκπτώσεις ποσοτήτων αντικατοπτρίζονται από τις οικονομίες κλίμακας, διαφαίνεται ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου τα τέλη δεν υπερέβαιναν το συνολικό τους κόστος αλλά υπερέβαιναν το μεταβλητό τους κόστος ανά αντικείμενο.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των οικονομικών αναλύσεων και στην απουσία στοιχείων που να αποδεικνύουν την πρόθεση του ΤΤΥ για εκτόπιση των ανταγωνιστών του από την αγορά αλλά και φραγμών δραστηριοποίησης στην αγορά όπως μακροχρόνια συμβόλαια, καθώς και υπό το φως των τιμών που χρεώνουν οι ανταγωνιστές, των μεριδίων αγοράς των παικτών και την πορεία των εσόδων και του μεριδίου αγοράς του ΤΤΥ, διαπιστώνει ότι, στη βάση των στοιχείων που έχουν συλλεχθεί και προσκομιστεί, δεν έχει στοιχειοθετηθεί πρόθεση από μέρους του ΤΤΥ για εκτόπιση των ανταγωνιστών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη διανομή αντικειμένων χωρίς διεύθυνση – συστατικό στοιχείο της παράβασης ληστρικής τιμολόγησης στην παρούσα περίπτωση – ούτε και κατά παράβαση του Νόμου ποσοτικές εκπτώσεις.

Συνακόλουθα, η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα ότι η τιμολογιακή πολιτική του ΤΤΥ το 2009 δεν παραβίασε το άρθρο 6(1)(α) του Νόμου και δεν οδήγησε σε αποκλεισμό της αγοράς ή εκτόπιση των εξίσου αποτελεσματικών με αυτήν ανταγωνιστών.⁴³

9. Κατάληξη

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα ότι δεν έχει στοιχειοθετηθεί επιθετική τιμολόγηση ή/ και κατά παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου ποσοτικές εκπτώσεις στη βάση των στοιχείων που έχουν αποσταλεί.

ΛΟΥΚΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού

⁴³ Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαρτίου 2012 C-209/10 Post Danmark – ανταγωνισμός μέσω των τιμών.